Bibliotek 1800
Carl Muusmann
Hvem var
Jack the Ripper?

Carl Muusmann

Hvem var Jack the Ripper

En dansk forhørsdommers undersøgelser

eBibliotek 1800

2023

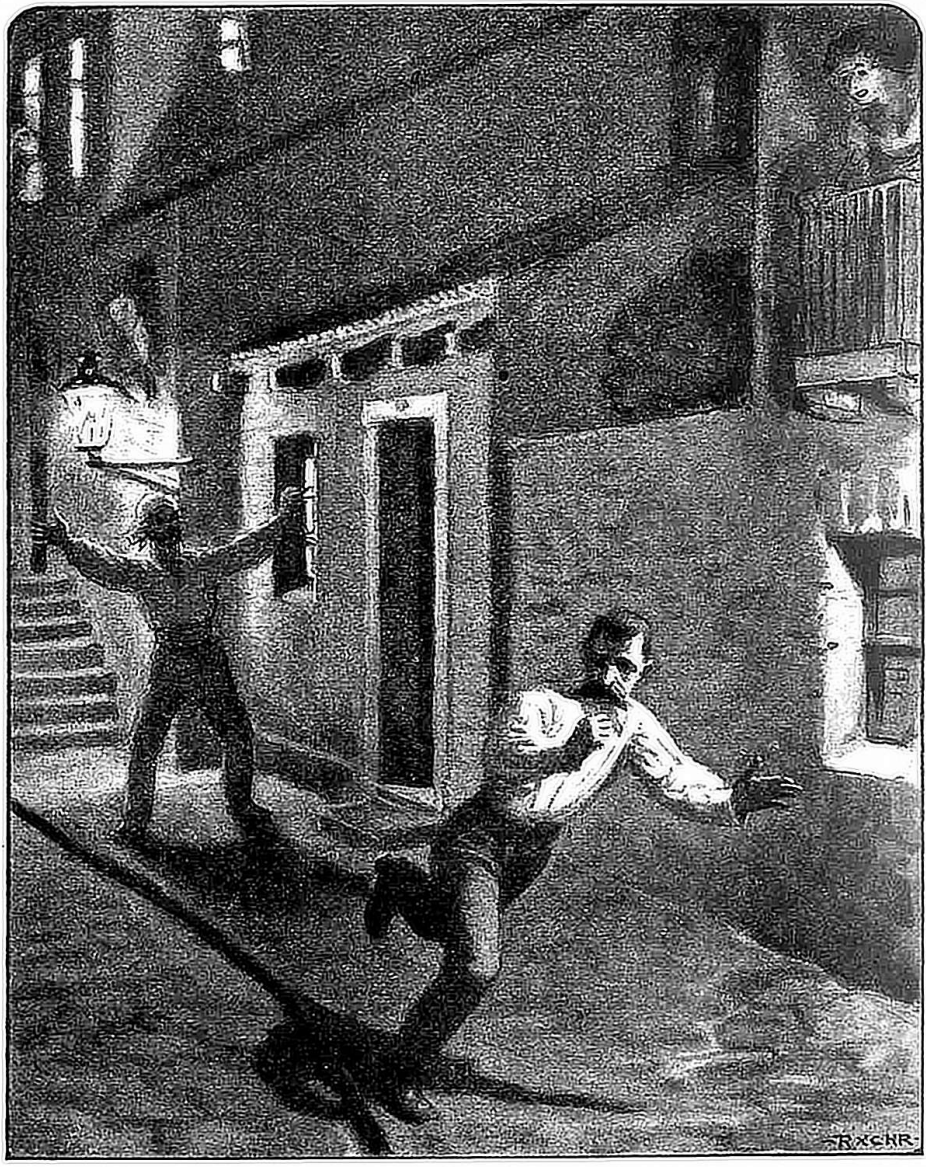

MORD! MORD! TIL HJÆLP!

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Carl Muusmann: *Hvem var Jack the Ripper* er baseret på førsteudgaven, udgivet af Forhen A. Christiansens Forlag (Hermann-Petersen), København 1908. Forfatteren døde i 1936, illustratoren i 1940. Den originale tekst og illustration er på udgivelsestidspunktet public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+80 år eller mindre, samt i USA. Afsnittet om dommer Kattrup er af forfatteren frigivet til fri afbenyttelse, så længe teksten fremstår uændret og der angives kilde.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en over 100 år gammel tekst. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal derfor, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Carl Muusmann: *Hvem var Jack the Ripper* is based upon the first edition, published by Forhen A.

Christiansens Forlag (Hermann-Petersen), Copenhagen 1908. The author died i 1936, the illustrator in 1940. The original text and illustration are public domain in countries where copyright is based upon Life+80 years or less, and in the USA. The author of the sketch of judge Kattrup has consented to it's use by anyone anywhere, as long as nothing is changed and source is provided.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on a more than a hundred year old original. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

En dansk forhørsdommers undersøgelse

Whitechapel var indtil 1888 kendt af enhver, der havde været i London, som et usselt og elendigt fattigkvarter, der lå umiddelbart østen for det store, rige forretningscentrum: City.

Den rejsende undgik endnu Whitechapel, dets smuds, dets pak, dets elendighed og dets farer.

De, der vovede sig derind om natten under politiledsagelse, gav frygtelige beskrivelser fra kæmpebyens mørke fastland, i hvilket man ved siden af den engelske proletar traf kinesere og malajer, kreolere og negre, sømænd fra alle verdens lande, der kom drivende op fra Themsens skibe og de store dokker ofte kun for en nat, ofte berusede og med penge på lommen, penge, der skulde springe i den nat, hvorefter den afblankede ejermand døddrukken dinglede ombord på sit skib for at forsvinde i morgenens tåge.

I et sådant farvand, der er så rigt på rov og affald, er der altid fuldt op af *makrel*: prostituerede kvinder, der fylder alle knejper med rå tale og højrøstet sang, med opskørtet dans og ugenert prutten under salget af deres legemes yndigheder.

Og sådan var det også i Whitechapel. Værre måske end noget andet sted, men Herre Gud! man tog det som et trist faktum som den strålende kæmpebys uundgåelige bagside, og man talte derom så lidt som muligt.

Politiet dæmpede med streng hånd storstadens onde samvittigheds røst, indtil den i det nævnte år gav sig til at råbe, så det gav genlyd på begge sider af Atlanten, så at hele verden i måneder næsten ikke kunne trække vejret for spænding, sensation og rædsel.

Det gik således til:

Den 3. april 1888 fandt man i en gade i Whitechapel et lemlæstet kvindelig. Det viste sig, at det her drejede sig om en prostitueret kvinde, der foreløbig kun kendtes ved sine fornavne: Emma Elisabeth. Hendes halsåre og strube var overskårne med vældig kraft fra øre til øre. Maven var sprættet op, indvoldene var udtagne og visse indre organer fuldstændig fjernede. Morderen syntes at have befundet sig i en tilstand af desperat ophidselse. Han havde drevet et langt, spidst jerninstrument gennem offerets underliv, så at han bogstavelig havde spiddet liget til jorden.

Det var uhyggeligt! Vist så, men hvad Herre Gud, den art forbrydelser hørte nu en gang til dagens orden i et kvarter som Whitechapel, og så var det jo kun – en prostitueret kvinde.

Den sædvanlige undersøgelse blev anstillet på sædvanlig måde. Den såkaldte *coroner* mødte frem til ligsynet. Han er en specifik engelsk embedsmand, der sammen med en jury undersøger den umiddelbare årsag til voldsomme og mistænkelige dødsfald, og som derefter indleder de første, retslige skridt mod den formentlige skyldige. Men denne gang – som så ofte før i Whitechapel – fandtes ingen formentlige skyldige og denne gang – som så ofte før i Whitechapel – nøjedes man med den sædvanlige formel:

"En indtil nu ukendt person eller flere indtil nu ukendte personer erklæres herved skyldige i mordet på enken: *Emma Elisabeth Smith*."

Bladene omtalte mordet i en kort notits under gadenyt, og så var den historie glemt.

Fire måneder senere fandt man så få skridt fra det sted, på hvilket det tidligere omtalte mord var blevet begået, et nyt lig med det samme skrækkelige halssår, med opsprættet underliv og fjernede organer. Også denne gang syntes morderen at have befundet sig i en tilstand af grusom bersærkergang, for hele liget var oversået med stiksår, så at det dannede én næsten ukendelig blodig masse. Alligevel fik man konstateret, at liget tilhørte en prostitueret kvinde ved navn *Martha Labram*, der i den nat, i hvilken hun var blevet myrdet, havde drevet fra knejpe til knejpe og sent på aftenen var blevet set i stærk omtåget tilstand.

Coroneren kom til ligesom første gang, og afgav den samme ligegyldige formel som første gang. Bladene omtalte mordet på samme korte måde som første gang, og i løbet af en fjorten dages tid var glemslens mos groet over den blodige begivenhed, ligesom første gang.

Men enkelte skarpsindige hoveder indenfor politiet var begyndt at spidse øren. Disse to ejendommelige og ensartede mord omtrent på samme sted, havde vakt deres mistanke om, at begge ofres morder var en og samme person. Fra politiets side sivede rygterne ud til reporterne. Men endnu hviskede man kun, indtil der tre uger senere steg et ramaskrig i vejret over hele linjen.

Den 31. august om morgenen klokken 4, havde den patruljerende betjent *James Neill* nemlig fundet en kvinde i rendestenen i *Buck Row* i Whitechapel. Atter en fuld skøge! tænkte han, og ruskede i hende. Men hun rejste sig ikke. Så greb han hende i håret for i det mindste at få hovedet op af rendestenen. En gysen gik igennem ham. Han syntes, at han beholdt hovedet i hånden, han slap, og hovedet faldt tilbage med en "frygtelig bevægelse". Han satte nu sin blændlygtes lyskegle lige mod det uhyggelige fund og så, at der for hans fødder lå et lig, hvis hoved næsten var skilt fra kroppen fra øre til øre. Der blev tilkaldt assistance. Liget blev bragt til stationen, og her konstaterede politilægen, at den myrdedes mave var sprættet op, og at visse indre dele var fjernede.

I et nu kædede de tre mord sig sammen, og som en løbeild fløj efterretningen over hele England og langt ud over dets grænser.

Ofrets navn var denne gang *Mary Ann Nicholls*. Hun var 40 år, havde mellem de andre piger i kvarteret haft ord for at være smuk, og havde som mange af den slags kvinder altid haft et tilsyneladende brillant humør. Om aftenen, forinden hendes lig blev fundet, havde hun netop været særligt "oppe". Hun var kommet ind i en af knejperne for at "drikke på" sin nye hat, der var ualmindelig pragtfuld med store brogede fjer. Hendes sidste ord, idet hun forlod lokalet, var:

"Nu skal jeg ud og hugge mig en ung, køn fyr med knapper på lommen!"

Den unge, kønne fyr blev den uhyggelige morder: *Jack the Ripper*!

Med dette navn var den mystiske morder nemlig nu blevet døbt, idet det blev oplyst, at politiet havde modtaget anonyme breve underskrevet med dette uhyggelige *nom de guerre* i ordets egentlige forstand. I disse breve, som man ikke havde tillagt nogen vægt, var mordene blevet forudsagt, men man havde taget det for en dårlig spøg.

Hele pressen med Times i spidsen kastede sig nu ind i en voldsom kampagne, og just som denne i ugens løb havde nået sin kulmination, gik den over til eksplosion, da det rygtedes, at man den 8. september kl. 4 om morgenen havde fundet et nyt lig i den lille afsides og ildeberygtede gade Hanbury Street.

Offeret hed denne gang *Annie Chapman*, hun var 47 år gammel, og en prostitueret kvinde ligesom de foregående. Ligesom tidligere var legemet lemlæstet på den for *Bugsprætteren* ejendommelige måde, og ligesom tidligere havde man end ikke det ringeste spor af forbryderen.

Publikums fantasi, indignation og rædsel var nu hidset til kogepunktet. Men Jack the Ripper var alligevel mand for at skaffe dramatisk stigning til veje.

Lørdag den 30. september fandtes to nye lig i løbet af en knap time og i få hundrede alens afstand fra hinanden.

Det første henlå i *Berner Street*, en smudsig gade eller rettere en gyde, i hvilket der fandtes et lille klublokale, hvor en socialistisk forsamling netop den aften holdt møde, så at gaden til tider var stærkt befærdet. Det var nu blevet sent. Det var et Herrens vejr, den eneste lygte, der havde været tændt, var blæst ud eller var slukket med vilje. Der var ravende mørkt i gaden, i hvilken der kun skinnede lys fra klublokalets vinduer, gennem hvilke man hørte tale, støj og latter. Klubbens vært Louis

Diemschütz kom sent hjem i et lille køretøj. Hans hest blev sky og sprang til side. Han steg ud af vognen, strøg en tændstik, og så at der lå en døddrukken kvinde i rendestenen. For ham var dette ikke noget nyt, og han gik roligt op i sit lokale, hvor der endnu var højrøstet natteliv. Men mens han fortalte om sit eventyr, dukkede navnet Jack the Ripper pludselig op. En anelse greb alle. Med lygter gik man ned på gaden, og fandt et endnu varmt kvindelig. Dets hals var skåret over, men ellers var ingen mishandling synlig. Morderen var åbenbart blevet overrasket, men han havde taget revanche andetsteds.

En time senere fandt betjenten Watkins knap ti minutters vej fra Socialistklubben et ligeledes endnu varmt kvindelig, og denne gang inde i selve hovedstadskvarteret "City" ikke langt fra "Ostindiske Selskab"s store bygninger.

Det første offer hed *Elisabeth Stride*. Hun var en prostitueret kvinde.

Det andet offer blev aldrig genkendt. Man var nået til et dobbeltmysterium: den myrdede og morderen begge ukendt!

Ophidselsen i London var nu ubeskrivelig. Der blev dannet frivillige vægterklubber, private og institutioner udsatte i alt dusører til beløb af over 100.000 kroner for morderens pågribelse, mens staten trods indtrængende opfordringer dog nægtede at betræde denne vej til opnåelse af forbrydelsernes opklaring; en godsejer i Yorkshire, Edwin Brough, sendte politiet 4 blodhunde.

Mens man eksperimenterede med disse, fandtes den 9. november kl. 11 om formiddagen det syvende lig. Morderen var atter gået et skridt videre i sin dristighed. Mens alle de tidligere mord var foregået på gaden, var dette forøvet inden døre.

Det var i huset nr. 26 i Dorset Street. Her boede en pige *Mary Jane Kelly*. Hun havde ikke betalt den ublu leje, som værten hver morgen afkrævede hende. Nu ud på formiddagen havde han tabt tålmodigheden. Han bankede på døren. Ingen svarede. Fornyet banken hjalp ikke, skønt man vidste, at pigen var derinde. Så sendte man med bange anelser bud efter politiet, der sprængte døren. Indtrykket af, hvad der mødte de indtrædende, måles bedst ved disse linjer i den rapport, der afgaves af chefen for Whitechapel politi, der selv havde været menig betjent, og som ellers aldrig lod sig henrive til at krænke den tjenstlige kancellistil:

"– I hele mit liv har jeg ikke været vidne til noget så skrækkeligt, og jeg beder Gud forskåne mig for oftere at se noget lignende!"

Liget var ikke blot mishandlet som så tit tidligere, men dets øren og bryster var skåret af og lagt på et bord!

Det sidste man vidste om offeret var, at man om natten klokken 1 havde hørt hende synge den da moderne, sentimentale sang: *Sweet Violets*.

London havde nu ikke en gang mere interesse for den store Parnell-Times' proces, der tidligere havde fyldt alle sind. Man levede under et højtryk af nervøs ophidselse, og Whitechapel var blevet et forbrydelsens mystiske hjemland, der gennemkrydsedes af korrespondenter fra hele verden, og som blev beskuet af det fine England som et rædselskabinet i et panoptikon.

Agitationen blev så voldsom, at politiets dygtige chef *sir Charles Warren* måtte vige. Efter dette sonoffer faldt sindene lidt efter lidt til ro, stemningen blev tryggere, og trygheden

fæstnede sig efterhånden, da der ikke indløb efterretning om nye mord. Jack the Ripper syntes at have indstillet sin frygtelige virksomhed, enten han nu var flygtet, var død eller havde opfyldt en fanatisk mission, der vat fuldbyrdet med det hellige tal: syv!

Tilbage som et åbent spørgsmål stod diskussionen om dette store mysterium: *Hvem var han?*

Der fremsattes mange gisninger, til hvilke vi senere skal komme tilbage, men stadig var det kun formodninger uden underbygget bevismateriale, og politiet selv meldte pas.

Hemmelighedens slør syntes uigennemtrængeligt selv for de mest skarpsindige kriminalister, der havde gjort deres studier på stedet.

Så fandtes i københavnske aviser [Note 1)] for tirsdag den 4. oktober 1892 følgende sensationelle erklæring:

> Højstærede hr. redaktør!
> Af de københavnske morgenblade for i dag ser jeg, at det østrig-ungarske politi har arresteret en person ved navn *Alois Szemeredy*, der – foruden at mistænkes for nogle mord m.m. i Wien – tillige antages at være identisk med den meget omtalte Jack the Ripper, og, tilføjes der, at man endnu ikke har fået oplyst, hvorpå denne sidste mistanke støtter sig.
>
> Imidlertid er politiet denne gang sikkert på rigtigt spor. Allerede i næsten et år har jeg antaget, at Szemeredy var Whitechapel-morderen og udtalt denne anskuelse til mange både her og i København. For at få materiale til et foredrag til forsvar for vor kriminelle retspleje, læste jeg en del årgange igennem af *Der neue Pitaval*, og blandt de her

refererede udenlandske retstilfælde fandt jeg, vistnok i årgangen for 1887, en beskrivelse af et mord på et fruentimmer i Buenos Aires, for hvilket nævnte Szemeredy var tiltalt, men efter en glimrende defension frifundet for.

Det stod mig straks klart, at Szemeredy ikke alene havde begået dette mord, men højst sandsynligt tillige Whitechapel-mordene, men, forinden jeg satte mig i forbindelse med det engelske politi, ønskede jeg at se de nærmere omstændigheder *(die tatsache)* ved disse, som jeg blot kendte af løse meddelelser i bladene, men et forsøg på at erholde dem gennem en i London bosiddende mand glippede, og jeg lagde så sagen hen.

Det engelske politi, der i sin vånde skal have mistænkt slagtere, flodskippere, ja endog en kineser, kan nu formentlig lægge sig til hvile på sine laurbær. Jack the Rippers forbrydelser har sikkert ende.

Sorø, 3. oktober 1892

Deres ærbødige

Kattrup.

Kattrups navn var godt kendt af den store offentlighed, idet det var ham, der som kriminalretsassessor havde behandlet sagen mod fabrikant Philipsen, der havde myrdet buddet Meyer og sendt hans lig over Atlanterhavet i en tønde [Note 2)].

Kattrups erklæring til bladene vakte da en del opsigt, skønt Jack the Ripper-affæren netop befandt sig på det for publikumsinteressen kritiske stadium, da den var trådt ud af aktualiteten og endnu ikke trådt ind i historien.

Jeg begav mig straks til Sorø, hvor Kattrup nu var borgmester, for af hans egen mund at erfare, hvorpå den ansete forhørsdommer støttede sin antagelse.

Borgmesteren modtog mig med stor elskværdighed og sagde:

"Jeg skal netop over og holde et forhør; det vil vare en times tid. Der står cigarer på bordet. Sæt Dem nu roligt hen i lænestolen dér og læs opmærksomt og grundigt denne retssag, så kan vi senere tales ved."

Med disse ord gav borgmesteren mig en årgang af det bekendte tyske kriminaltidsskrift: *Der neue Pitaval*, jeg åbnede det og læste:

"*Calle de Corrientes* er en af de mest ildeberygtede gader i Argentinas hovedstad Buenos Aires.

Den 25. juli 1876 foregik her en begivenhed, der fremkaldte en langvarig undersøgelse og en meget interessant proces, som her vil blive gengivet nøjagtig efter akterne:

Ved et vindue i det enetages lille hus nr. 36 står en smuk blond pige på omtrent 20 år. Vinduet er åbent.

En høj, bredskuldret mand med en vældig knebelsbart og martialsk holdning kommer – indhyllet i en grå, tæt tilknappet kappe – i selskab med en lille, uanselig person hen i nærheden af huset. Den høje mand bliver stående, da han ser den unge pige. En længere samtale indledes, og den bliver efterhånden mere og mere livlig og mere og mere intim.

Den patruljerende betjent *Francisco Wright*, der netop passerer forbi, forstår ganske vist ikke, hvad samtalen drejer sig om, da den ikke føres på spansk, men på tysk. Alligevel har han en let forståelig formodning om, hvad det er, der foregår, og

mumler halvhøjt, idet han går forbi: "Det pak rekrutterer sig da også fra alle lande!"

Betjenten, der er så vant til den art optrin, som hører til dagens orden i dette kvarter, tager i øvrigt ikke videre notits af det forliebte par, men fortsætter sin runde som sædvanlig.

Efter nogen tids forløb går manden i den grå kappe ind i huset, og vinduet lukkes.

Alt er nu roligt i gaden, der kun oplyses svagt af lygternes flakkende skin, mens aftenen sænker sig dybere og dybere, og afløses af natten.

Klokken godt 10 opskræmmes alle beboerne. En vis *Baptiste Castagnet*, der vides at leve sammen med pigen, kommer styrtende ud, idet han råber af fuld hals:

"Mord! Mord! Hjælp!"

Der bliver liv i gaden. Alle døre åbner sig, og folk stimler sammen for at få at vide, hvad der er passeret. Baptiste, der er stærkt oprevet og ude af sig selv, gestikulerer heftigt og råber:

"Min kæreste er blevet myrdet af en fremmed mandsperson!"

Politiet er nu blevet alarmeret, og en læge er i hast blevet tilkaldt. Mens huset spærres af for alle nysgerrige, begiver politiautoriteterne sig indenfor og optager følgende foreløbige rapport:

- Pigens sovekammer står åbent. Sengen er i uorden. På sengen ligger en blodig dolk med sort greb. Ved fodenden findes en sort filthat.

På en stol i nærheden af sengen ligger pigens klæder. Ovenpå dem er lagt en grå herrekappe og en vest af samme farve. I vesten er et guldur med guldkæde. I et hjørne af værelset står en

paraply med stålhåndtag. Foran sengen ligger lejlighedens ulykkelige beboerske. Hun er åbenbart blevet myrdet.

På højre side af halsen har hun et frygteligt sår. Den store halsåre *(arteria carotida)*, struben *(venae jugulares)* og hele vævet er med voldsom kraftudfoldelse blevet gennemskåret med et skarpt skærende instrument. At dømme efter det enorme blodtab, må døden næsten være indtrådt øjeblikkelig.

Pigen hed *Karoline Metz*. Det eneste vidne til forbrydelsen var Baptiste, hvis nødråb alarmerede nabolagets beboere. Han blev straks sat under anholdelse og ført til politistationen, hvor han i det umiddelbart med det samme over ham optagne forhør, afgav følgende forklaring:

"Jeg boede sammen med Karoline Metz. Den 25. juli henimod klokken 9 om aftenen, kom en høj, velvoksen mandsperson for at besøge hende. Han gik ind i værelset, som derefter blev aflåset indvendig fra. Jeg opholdt mig ved siden af i et lille halvmørkt rum.

Jeg hørte, at der blev ført samtale mellem de to, men jeg forstod ikke, hvad de sagde indbyrdes, da de ikke talte spansk, men et fremmed sprog. (Tysk.)

Omtrent en time senere udstødte Karoline et højt smertensskrig. Jeg hørte støj som af slag eller fodtrin, og for at se, hvad der foregik inde i Karolines soveværelse, løb jeg ud i gården, hvor jeg kunne kigge ind gennem vinduet.

Jeg stødte nu den dør, der fra Karolines værelse førte ud til gangen, op med et spark, og i det samme ilede en mand i skjorteærmer og uden hovedbeklædning forbi mig. Han var lige ved at løbe mig over ende, og fjernede sig derefter i største skynding.

Jeg var nu blevet endnu mere forvirret og forskrækket; da jeg derefter kom ind i værelset, fandt jeg Karoline liggende på gulvet. Blodet strømmede ud af et frygteligt sår, som hun havde fået i halsen. Da jeg ilede til, trak hun netop sit sidste åndedrag. Jeg var ude af mig selv og vidste ikke, hvad jeg skulde gribe til. I min angst og forvirring løb jeg ud på gaden og råbte:

"Mord! Mord! Til hjælp!"

Nu blev naboerne forhørt. Deres udsagn havde intet at betyde. Ingen af dem havde mærket noget, eller anet uråd, før de var blevet alarmeret af nødråbene, og var løbet ud på gaden for at få at vide hvad der var på færde.

Politiet troede ikke på vidnet Baptiste Castagnets forklaring, og lod ham derfor sætte under anholdelse.

Den 22. juli 1876 flyttede en rejsende fra Hotel de Provence i Buenos Aires over i Hotel de Rome. Som grund til sin flytning angav han, at penge, ringe og andre værdigenstande var blevet stjålet fra ham i det førstnævnte hotel.

Den fremmede opgav til rejselisten, at han hed *Alois Szemeredy* og stammede fra Ungarn. Han havde i sin ungdom studeret medicin. Han havde senere tjent som militærlæge, først i Europa, senere i den argentinske republiks armé. Der blev anvist ham værelse nr. 72.

Gæsten førte et meget regelmæssigt liv. Han spiste frokost og middag i hotellet, var meget hjemme og beskæftigede sig på sit værelse med at skrive. Han fik ingen breve og modtog intet besøg. Når han gik ud, plejede han ligesom de andre rejsende at aflåse døren og tage nøglen med sig.

Han gjorde indtryk af at være en rolig, stilfærdig, solid mand, men han syntes på den anden side ikke at være utilgængelig for kvindelige yndigheder.

I samme hus boede nemlig en familie *Gianotti*, der havde en meget smuk stuepige, der hed *Carolina Gonzalez*. Szemeredy forelskede sig i hende, og idet han udgav sig for en velhavende godsejer, erklærede han hende åbent sin kærlighed og bejlede på temmelig uforbeholden måde til hendes gunst. Carolina Gonzalez afviste imidlertid efter sit eget udsagn den påtrængende frier meget kort, men hun kunne dog på den anden side ikke nægte sig den fornøjelse at prale med den erobring, hun havde gjort.

Szemeredy var altid tarveligt, men net påklædt. Han gik til stadighed med tilknappet frakke, hvad der naturlig forklaredes af, at han tidligere havde været soldat. Ingen af hotellets personale havde nogensinde set ham bære vest, og ingen af dem kunne sige, om han overhovedet havde en sådan.

Den 25. juli 1876 spiste Szemeredy frokost som sædvanlig og gik derefter ud i byen. Om eftermiddagen klokken 6 sad han atter på sin vanlige plads ved bordet i hotellet og spiste med god appetit. Om aftenen klokken henad 8 forlod han – atter som vanlig – sit hotel for at besørge nogle forretninger eller for at gå ud at more sig.

Mellem klokken 10:30 og 11:30 vendte han tilbage. Han var da barhovedet, i skjorteærmer og øjensynlig i voldsom ophidselse. Hotelpersonalet stimlede sammen om ham under almindelig forbavselse og nysgerrighed.

Szemeredy råbte op og sagde:

"Jeg er blevet overfaldet og udplyndret. Se blot, hvordan de har tilredt mig!"

Efter at han var blevet lidt mere rolig, prøvede han på i afbrudte sætninger at give en fremstilling af, hvad der var passeret:

- Flere mænd havde overfaldet ham og kastet ham til jorden. Derefter havde de taget tøjet fra ham. Han ville nu straks gå til politiet for at gøre anmeldelse. Han bad om, at man ville åbne døren til hans værelse, da han havde mistet nøglen, som lå i tøjet. Hotellets forretningsfører ledsagede ham selv op på hans værelse.

Szemeredy åbnede en kuffert og tog en poncho frem. Det er et klædningsstykke, som man bruger meget i Mexico, og som består af en plaidlignende, svær kappe med et hul, hvorigennem man kan stikke hovedet. Desuden pakkede han en stor, rund, blød hat ud. Han stak hovedet gennem ponchoen, tog hatten på og greb en genstand, som han stak ind under kappen. Hotelpersonalet påstod senere, at det havde været et album med fotografier. Derpå forlod Szemeredy i største hast hotellet for, som han sagde, at gå hen til politistationen.

Hans ophold havde næppe varet over et kvarter.

Forretningsføreren, der hed Roget, og som havde ledsaget den rejsende op på hans værelse, som vi tidligere har hørt, havde imidlertid fundet hans optræden i høj grad påfaldende og besynderlig. Han troede ikke rigtig på hans fremstilling af, hvad der var passeret, og han havde en ubestemt følelse af, at der var noget galt på færde. Han sagde derfor til sin nevø Francisco Roget, at han skulle følge efter den fremmede.

Francisco skyndte sig af sted. Men Szemeredy, der ganske rigtigt var gået i retning af den nærmeste politistation, havde fået et så stort forspring, at han forsvandt for sin forfølger i mængden. Francisco forsøgte forgæves at indhente ham, men da det mislykkedes, tog han en rask beslutning, og løb direkte hen på politistationen ad den nærmeste vej. Da han nåede derhen, forpustet og sveddryppende, var Szemeredy endnu ikke kommet. Francisco ventede og ventede, men da der stadig ingen indfandt sig, gik han til sidst tilbage til hotellet med uforrettet sag.

Den næste morgen udbredte rygtet om mordet sig gennem bladenes udførlige beretninger over byen.

Hele Buenos Aires var i oprør! Hvem var morderen? Mens dette spørgsmål ivrigt diskuteredes, kom meddelelse om, hvorledes den ungarske læge Szemeredy under mistænkelige omstændigheder havde fjernet sig fra sit hotel.

Den offentlige mening kastede sig straks over dette spor og udpegede på forhånd den mystiske fremmede som morderen, og autoriteterne kom under indflydelse af dette. Alt, hvad man foretog sig, skete derfor ud fra den forudsætning, at der ikke kunne være tvivl om gerningsmanden. Denne forudfattede mening forårsagede forskellige formfejl, som man først senere fik øjnene op for. Dertil kom, at man lod sig nøje med den foreløbige rapport uden at foretage nogen virkelig lokalundersøgelse på gerningsstedet.

Mens man begik disse og lignende skæbnesvangre fejl, afhørte man omhyggeligt alle de personer, der kunne give oplysninger om den mistænkte. Under disse afhøringer

fremkom der da også en række udsagn, der stærkt talte mod Szemeredy.

Frakken, hatten og paraplyen, der var fundet i den myrdedes værelse, blev af hotellets personale genkendt som tilhørende den ungarske læge. *Om den fundne vest turde ingen udtale sig.* Kun værten i Hotel de Provence erklærede, at lægen også havde båret dette klædningsstykke. Man tog dog intet hensyn til hans forklaring, da han lige fra begyndelsen havde været forudindtaget mod den fremmede og derfor ikke kunne anses for uvildigt vidne. Sagen var, at værten – ret forståeligt i øvrigt – var af den mening, at Szemeredy selv havde lavet hele historien om, at han skulle være blevet bestjålet i Hotel de Provence, for at han kunne benytte denne krønike som påskud til at flytte uden at betale.

I vesten fandt man som omtalt et guldur med kæde. Begge dele var natten før mordet stjålet fra en *major Jerez*, der boede på Hotel de Rome. Ingen vidste, hvem tyven var, og man forstod ikke, hvorledes han havde kunnet sætte sig i besiddelse af kosterne. Tilhørte vesten lægen, så var sandsynligheden afgjort for, at det var ham, der havde stjålet ur og kæde, og man kunne da samtidig med nogenlunde sikkerhed gå ud fra, at hans fortælling om tyveriet fra ham selv var usandhed. Værten i Hotel de Provence havde derfor interesse i at genkende vesten som lægens. Men hans vidnesbyrd stod alene.

Om Szemeredys hjemkomst den pågældende nat var beretningerne også noget forskellige og indbyrdes afvigende. De stemte dog alle overens deri, at lægen havde været meget ophidset, at han havde været uden hat og frakke, og at han havde påstået at være blevet overfaldet.

Om Karoline Metz oplystes under den foranstaltede undersøgelse følgende:

- Hun var datter af agtværdige borgerfolk i Strassburg i Elsass. I en meget ung alder forlovede hun sig med en student. Forældrene var imidlertid imod partiet. De ville ikke blot tvinge deres datter til at bryde forbindelsen, men også til at ægte en ældre, velhavende mand i en god stilling. Karoline flygtede for at undgå dette, og hun fandt optagelse i et ildeberygtet hus i Geneve. Her lærte hun en vis Augusta Jamet at kende, der mente, at der var forretning at gøre med den ualmindelig friske og smukke unge pige, og derfor overtalte hende til at følge med til Buenos Aires.

De indskibede sig i Marseille og ankom den 13. oktober 1874 til Buenos Aires. Her blev Karoline indsat i det såkaldte "institut" i Calle de Corrientes, en af byens mest berygtede gader, i hvilken mordet som omtalt også fandt sted, om end i et andet hus.

Undervejs til Buenos Aires havde Karoline nemlig ombord på damperen gjort bekendtskab med skibets kelner *Baptiste Castagnet*. Også han slog sig ned i byen og overtalte Karoline til at forlade "instituttet" og slå sig sammen med ham i en lille lejlighed. Her levede han så sammen med hende som hendes beskytter og alfons.

I sytten dage holdt man ham i arrest, men så løslod man ham, da man som sagt var sikker på, at Szemeredy var morderen.

Denne blev imidlertid efterlyst overalt ved stikbreve, men han syntes at være sporløst forsvundet. Der gik år, og den blodige begivenhed var allerede halvvejs glemt. Så fik man

pludselig en dag at vide, at Szemeredy levede ganske roligt og uanfægtet i Rio de Janeiro i Brasilien, den næststørste by i Sydamerika efter Buenos Aires. Han blev arresteret midt under en stor folkefest, og han prøvede ikke på at gøre nogen modstand.

Der blev nu indledet diplomatiske forhandlinger om hans udlevering, og efter at disse var tilendebragte, ankom Szemeredy på ny til Buenos Aires den 8. august 1878 og indsattes i fængslet.

Retsplejen i Argentina er som den danske og baseret på inkvisitionsprincippet. Først undersøges sagen af en enkelt dommer, og bagefter henvises den til en samlet ret, der fælder dommen ved stemmeflerhed.

Alle de oprindelige vidner var til stede. Kun Baptiste Castagnet manglede. Han havde kort efter sin løsladelse forladt Buenos Aires og var forsvundet. Derimod blev besætningen på det skib, med hvilket Karoline var taget til Sydamerika, afhørt, og nogle anonyme breve, der var indløbet til politiet, sammenlignedes med Szemeredys håndskrift med et for ham meget ugunstigt resultat.

Til disse forundersøgelser brugte man uforholdsmæssig lang tid. Først den 5. april 1879 – altså efter at Szemeredy havde siddet i varetægtsarrest i over halvandet år – var anklagen færdig. Den lød på tyveri og mord.

Szemeredy blev på det indsamlede indiciemateriale i første instans dømt til døden. Men dommen blev appelleret, og atter gik der nogen tid med iagttagelse af formaliteter, indtil man endelig den 12. september 1881 nåede at få sagen frem for Højesteret.

Aktors indlæg lød således:

- Natten mellem den 25. og 26. juli 1876 er pigen Karoline Metz blevet myrdet i sin bolig i Calle de Corrientes no. 36. Halsen var skåret over på hende med en dolk.

Disse fakta er fastslået ved politiundersøgelse, og det er godtgjort, at det dødelige sår ikke kan være tilføjet hende af hende selv, men må være bibragt hende af en anden.

Der foreligger altså et mord.

I huset boede en tvivlsom, men for denne forbrydelse *ikke* mistænkt person, Baptiste Castagnet. Han levede i formløst ægteskab med Karoline Metz, og hans udsagn i denne sag fortjener fuld troværdighed.

Umiddelbart efter udåden har Szemeredy taget flugten. Omtrent et år efter er han blevet opdaget i Brasilien. For undersøgelsesdommeren har han afgivet følgende forklaring:

"En aften i sommeren 1876, datoen husker jeg ikke, gik jeg henad kl. 9 om aftenen hen til Karoline Metz. Hun ville vise mig noget. Jeg husker ikke mere, hvad det var, om det var et fotografi eller et brev. Hun trak en skuffe frem, og jeg så i den tilfældigt en af de to ringe, der var blevet mig frastjålet i Hotel de Provence. Jeg spurgte hende, hvorfra hun havde den ring. Hun svarede, at hun havde fået den af sin forlovede Robert Rughier. Jeg kendte denne mand. Han havde allerede nogle dage forinden ført mig til Karoline og indledet bekendtskab mellem hende og mig. Jeg forlangte ringen tilbage som min ejendom, og da hun ikke ville give mig den, ville jeg tage den. Pigen strittede imidlertid imod af al magt. Mens vi stod sådan, kom Robert ind i værelset. Han påstod, at det var løgn, at han havde givet Karoline ringen. Hun holdt imidlertid fast ved sit,

og nu udspandt der sig en heftig ordstrid, der endte med, at Robert truede Karoline med at ville prygle hende.

Jeg ville holde den rasende mand tilbage, men da han slog om sig som en gal, kastede jeg ham om på sengen. Karoline prøvede på at skille os, men jeg forstod ikke, hvem af os, hun ville hjælpe. Da hørte jeg, at hun pludselig udstødte et rallende skrig, og i det samme sank hun om i sit blod. Jeg blev grebet af rædsel og ilede bort. Jeg havde kun den ene tanke: at komme væk! og jeg efterlod i min forskrækkelse frakke, hat og paraply."

I et senere forhør gentog Szemeredy denne sin forklaring og tilføjede:

"Da jeg kastede Rughier om på sengen, besvor Karoline os med tårer om ikke at gøre en sådan larm, der let kunne hidkalde politiet og skaffe hende store ubehageligheder. Jeg rejste mig derfor og trådte et skridt tilbage. Jeg vendte da ryggen til. Pludselig hørte jeg et højt skrig. Jeg vendte mig om og så, at Karoline sank til jorden."

Mellem de sager, som Szemeredy har efterladt i Hotel de Rome findes notitser og breve fra hans hånd. De er fuldstændig ligegyldige for denne proces efter deres indhold, men de godtgør, at to anonyme breve, som politidirektøren har modtaget, er skrevet af den anklagede. Szemeredy indrømmer, at håndskriften ligner hans, men han benægter, at brevene stammer fra ham. Af brevene, der indeholder en udenfor retten afgivet tilståelse, og som derfor kompletterer indicie-materialet, er det første skrevet på påfaldende slet spansk, fuldt af forsyndelser mod ortografi og grammatik.

Brevene

Buenos Aires, 27. juli 1876.

Højstærede hr. politidirektør!
Jeg føler mig yderst skyldig, fordi jeg har dræbt min tidligere veninde Karoline Metz den 25. ds. nogle minutter over 10.

Men, højstærede hr. politidirektør, jeg ville aldrig være i stand til at nægte min utilgivelige misgerning, thi den er unaturlig, hverken for Deres Velbårenhed eller for den store offentlighed; men ligeså lidt ville jeg være i stand til at beskylde en søn af en anden nation, af hvilken jeg ikke er udsprunget, for at have begået den.

I bladene bliver det nemlig fortalt, at jeg er ungarer, men det er ikke sandt; men det er sandhed, at jeg kan tale ungarsk og kender dette land, ligesom jeg kender Italien, Frankrig, England og andre lande; thi jeg har allerede rejst vidt omkring, højstærede herre.

Min herkomst, mit virkelige navn, alt det vil jeg tilstå for Deres Velbårenhed, når jeg er kommet i Deres varetægt. Men jeg hævder overfor Deres Velbårenhed, at jeg – ved min sjæls salighed! – kun har forøvet gerningen mod den ulykkelige, fordi hun i de sidste dage har været utro mod mig med andre. Hun har gjort mig megen sorg, men jeg vil ikke mere kaste nogen sten på hende. Jeg angrer gerningen nu, da det er for sent.

Deres Velbårenhed må undskylde den dårlige skrift, men jeg skriver under rysten og bæven, og mens jeg begræder min tabte salighed. Thi ingen kan tilgive en sådan udåd som den, jeg har begået.

Desuden beder jeg Deres Velbårenhed og hele samfundet om tilgivelse for denne unaturlige og gruelige ugerning og bliver for bestandig Deres store skyldner.

Brevet var kun underskrevet med en intetsigende krusedulle. I det andet brev, der er dateret Rio den 26. december 1876, skriver den anonyme:

Udmærkede og højvelbårne
direktør for politiet i provinsen
Buenos Aires.
Don N. N.

Højtærede herre!

Tilgiv, Deres Velbårenhed, når jeg henvender mig til Dem med en smertelig, men sandfærdig erklæring i anledning af den triste begivenhed i Calle de Corrientes, der er fremkaldt ved mig i et hus i nævnte gade, hvilket hus' nummer jeg ikke husker, men som ligger mellem 25. Maj-gade og Generobringsgade.

I dette øjeblik, da jeg er ved min fulde bevidsthed, erklærer jeg, at jeg – efter at have været borte fra mit fædrene hjem i tolv år, ville aflægge et besøg hos mine dyrebare forældre, mine kære søskende og øvrige slægtninge, at jeg dog kun blev der seks til syv måneder og derefter atter vendte tilbage til den herlige Rio de la Plata. Af mit fulde hjerte!

Det var min hensigt at slå mig ned i en lille landsby i republikken Uruguay, og jeg havde der efter kort tids forløb knyttet en intim kærlighedsforbindelse med en højt anset ung dame. Vi var enige og manglede ikke andet i at indgå i et lykkeligt ægteskab end de efter loven nødvendige papirer, som jeg udbad mig hos mine forældre. Jeg havde allerede lejet det hus, hvori vi fremtidig skulle bo, og alt var indrettet på det bedste. Da traf et forfærdeligt slag mig.

Da jeg modtog de ønskede papirer og åbnede brevet, der ledsagede dem, i min bruds nærværelse og glædestrålende vilde overrække hende dem, erklærede hun, at papirerne ikke mere var nødvendige. Hun havde med utrolig hurtighed skiftet sind og besluttet ikke at ville gifte sig med mig.

Denne dybt nedslående beslutning var uigenkaldelig. Jeg rejste med næste post til Montevideo og derfra til Buenos Aires. Der begik jeg den elendige og grusomme forbrydelse, for hvis skyld jeg ikke mere er værdig at betræde de retfærdiges jord.

Jeg har derfor fortjent en forsmædelig død. Ved den guddommelige retfærdighed, således som en rå, nederdrægtig og afskyelig morddåd fordrer som udsoning.

Jeg må ved denne lejlighed gøre Deres Velbårenhed den meddelelse, at jeg har udøvet denne afskyelige gerning i et øjeblik, da tanken om min vordende hustrus uventede troløshed overvældede mig, og at jeg ikke begriber, hvorledes jeg har kunnet begå en så hårrejsende

forbrydelse imod en uskyldig skabning, som jeg har begået med den skærende dolk, elendige bøddel, som jeg er!

Fra min tidligste barndom har jeg haft disposition til hjernesygdom. Selv i fjor, da jeg var hjemme for at se til mine inderligt elskede forældre, søskende og slægtninge, led jeg af hjerneforstyrrelser, hvad de læger, der behandlede mig, hvis det gøres nødvendigt, kan bevidne. Jeg kan endvidere anføre, at jeg har haft en lignende hjernesygdom i en alder af 15 år, og ligeledes kan jeg eftervise, at jeg som sindssyg har været indlagt på hospitalet: San-Buena-Ventura i Buenos Aires.

Højstærede herre! Jeg sværger ved det hellige krucifiks, at jeg ikke ved, af hvilke omstændigheder jeg er blevet drevet til at tage den ulykkelige skabnings liv i Corrientes-gaden. Jeg ved kun, at hun rev et portræt af min elskede søster i stykker, som hun havde skænket mig ved vor – ak! så smertelige afsked.

Jeg sværger ved det tre gange hellige krucifiks, at det er en afskyelig løgn og bagvaskelse, som jeg har læst i den ærede *Demokratiske Tidende*, at jeg allerede har berøvet flere mennesker livet såvel i Italien som i Frankrig, Brasilien og andre steder.

Ja, når retten vil kende, at jeg har taget den ulykkeliges liv i Corrientes-gaden, så er det noget andet; det er sandt, jeg kan og vil ikke fragå det, skønt jeg ikke ved, hvorledes det er gået til, og hvorledes det skete. Jeg sværger ved Gud: jeg ved det ikke!

Tro nu blot ikke, Deres Velbårenhed, at jeg siger alt dette for at forsvare mig mod den grusomme morddåd, som jeg

har udøvet. Nej, Deres Velbårenhed, lige omvendt. Jeg har siden hin ulykkelige morddåd været i Europa, og jeg er dog atter vendt tilbage over havet og befinder mig nu i Rio de Janeiro midt for verdens øjne uden at skjule mig og tænker om kort tid på at begive mig ind i landet til Rio Grande du Sul for der at hellige mig til sygepleje.

Når i dag eller i morgen til mit held retfærdighedens håndhævere kommer og griber mig for at slæbe mig for retten, så vil jeg udbede mig den nåde af de højtærede dommere, at de hurtigst og uden betænkning vil fælde dødsdommen over mig †, over hovedet på en så elendig bøddel, som jeg er.

Men at jeg frivilligt skal stille mig for retten, eller at jeg frivilligt skal berøve mig selv livet, det kan ikke ske. Af alle Arpads sønner [Note 3)] er ingen nogensinde gået frivilligt i døden, alligevel vil jeg ikke unddrage mig rettens håndhævere, hvem de end er, som vil gribe mig. Kun skal de ikke forsøge på, når de vil tage mig, at binde hænder og fødder på mig, thi i så fald måtte jeg slås på liv og død med politibetjentene. En sådan fremgangsmåde ville også – det forsikrer jeg Dem for – være lidet egnet til at holde på mig, og der ville flyde blod, mens ellers et barn på tre år ville være fuldkommen tilstrækkeligt til at bevogte mig.

Jeg vil sikkert ikke gøre nogen som helst modstand, Deres Velbårenhed, og dersom Deres Velbårenhed finder det passende at lade mig fremstille for en dommer, så behøver Deres Velbårenhed kun at sende Deres betjente ud for at arrestere mig, men pålæg dem ikke at tage håndjern

eller kæde med og lægge dem på mig, thi i så fald vil jeg hellere dø med det samme.

Og hvorfor ikke? Man dør kun én gang. Jeg beder Dem tillige om i den himmelske retfærdigheds navn, at De, såfremt en ulykkelig befinder sig i fængslet som mistænkt for delagtighed i min misgerning, De da vil sætte ham i frihed, thi jeg har, det forsikrer jeg, ingen medvider eller medskyldig!

Jeg kan ikke mere og slutter denne sørgelige beretning, skønt jeg endnu har meget på hjertet, som jeg skulle have sagt. Jeg beder Deres Velbårenhed om at tilgive, at nærværende er skrevet så dårligt, men jeg er selv forbavset over, at det er lykkedes mig at komme så langt.

Jeg forbliver i Deres Velbårenheds gæld, som jeg håber at kunne betale i muligst hurtighed for med let hjerte at kunne gå ind til den evige hvile. †

Med Gud.

† † †

Aktor fortsætter i sit anklageskrift:

- Disse to breve er synede af de edsvorne skriftkyndige Gallardo og Lagenheim og af dem sammenlignede med vitterligt ægte breve fra Szemeredy. De har begge afgivet den erklæring, at skrifttegnene er de samme og hidrører fra en og samme hånd.

Men også andre grunde taler for Szemeredys forfatterskab, for opgivelserne om hans personlige forhold og andre mordet uvedkommende meddelelser i det andet brev er af en så privat

natur, at en tredjemand umuligt kunne have kendskab dertil, og dog har den anklagede måttet erkende disse oplysninger for rigtige og nøjagtige.

Af udtalelserne af personalet i Hotel de Rome fremgår det, at den anklagede er taget ind der den 22. juli 1876 og har udgivet sig for læge. Han drev ingen forretning, gik næsten ud hver aften og kom i reglen ikke hjem før midnat. Den 25. juli forlod han hotellet klokken 8 om aftenen. Han bar en lysegrå frakke, grå benklæder med langskaftede støvler udenpå og en sort, rund filthat. Henimod 10:30 kom han tilbage i skjorteærmer og uden hovedbedækning. Han fortalte, at man havde overfaldet og udplyndret ham. Han tog en poncho på, satte en hat på hovedet og fjernede sig for at gå til politiet. Påfaldende er det, at så længe gaslyset faldt på ham, søgte han at skjule sine hænder og arme. For undersøgelsesdommeren har han tilstået, at hans skjorteærmer måske var plettede med blod, men han forklarer dette ved, at han befandt sig i umiddelbar nærhed af Karoline Metz, da hun fik det dræbende sår. Blodet var sprøjtet højt i vejret og havde muligvis også ramt hans klæder. Det er herefter sandsynligt, at han har holdt armene over kors på ryggen, for at folkene 1 hotellet ikke skulle se, at der var blod på hans hænder.

Pigens seng var i fuldstændig uorden. På puderne og under sengen sås en mængde blod. Liget var kun dækket af en chemise og lå ved fodenden. Szemeredys frakke og vest lå på en stol ved siden af sengen. Denne omstændighed beviser, at den anklagede har dræbt Karoline Metz i sengen. Hun må være stået op i dødskamp og er derefter sunket til jorden.

Szemeredy har tilstået sin nærværelse, da mordet fandt sted, og at han har været alene med pigen.

Robert Rughier, der efter den anklagedes påstand skal have udført forbrydelsen, er en af ham selv opdigtet, mystisk person. Han er ikke identisk med Baptiste Castagnet, for det signalement, som den anklagede har udkastet af denne Rughier, passer ikke på Castagnet, som er nøjagtigt beskrevet af politibetjenten Francisco Wright.

Baptiste Castagnets vidnesbyrd retter direkte beskyldning mod Szemeredy. Han har forklaret, at den anklagede har været ganske alene med Karoline Metz, og at han, umiddelbart efter at han havde begået mordet, og mens hans hænder endnu røg af blod, har forladt huset og er løbet bort, som om han var jaget af furier. Den antagelse, at Baptiste selv er morderen, er udelukket. Han kendte fuldt ud Karolines forhold, var indforstået med dem og led ikke af skinsyge. På rejsen fra Rio de Janeiro til Buenos Aires har Szemeredy tilstået overfor to personer – en sergent og en skotsk matros – at han har begået mordet. Af alt dette fremgår det, at den anklagede er skyldig i mordet og følgelig efter loven fortjener at hænges.

Szemeredy er imidlertid også overbevist om at have stjålet major Jerez' ur og kæde, for han boede i hotel sammen med den bestjålne. Vesten, i hvilket ur og kæde fandtes, tilhørte ham, og det er utænkeligt, at en anden end tyven skulle putte de stjålne koster i Szemeredys vest.

I slutningen af sit anklageskrift betoner aktor, uden dog at støtte denne påstand på akterne, at Szemeredy i mange år har levet som en eventyrer og plattenslager, at han har udgivet sig for læge uden at kunne påvise, at han har studeret medicin eller

har erholdt ret til at praktisere, at han i længere tid har ernæret sig som *barber* og parykmager, og at han i året 1868 har været idømt 6 måneders fængsel for tyveri og også har udstået denne straf.

Efter dette er de fleste sikkert absolut overbeviste om den anklagedes skyld. Aktor har formentlig heller ikke tænkt sig, at retten kunne have nogen anden mening og har taget sig arbejdet forholdsvis let i den tro, at defensor ikke ville kunne fremføre andet end almindelige undskyldningsgrunde. Og så præsterer denne, som vi nu skal se, et enestående mesterstykke af et forsvar, som fuldstændig afkræfter alle aktors påstande og giver processen et uanet dramatisk forløb.

Defensors tale lyder således:

Da politiet den 25. juli 1876 blev kaldt ind i huset nr. 36 i Calle de Corrientes, hvad fandt det da?

Liget af den nyligt myrdede Karoline Metz udstrakt på gulvet og svømmende i blod. Ved siden af Baptiste Castagnet, hendes kæreste og kobler. Rapporten blev optaget, og Baptistes oplysninger om den kvinde, med hvis yndigheder han til egen fordel drev handel, blev uden videre undersøgelse taget for gode varer.

Man fandt: De blodige, mellem hverandre kastede puder i sengen, offerets klæder og nogle garderobegenstande, der tilhørte en mand, som af en gådefuld grund havde efterladt dem der.

Den anstillede undersøgelse gav det resultat, at den ungarske læge Alois Szemeredy, der den gang boede i Hotel de Rome, var disse klæders ejermand.

Retslægen afgav sit skøn over dødsårsagen, liget blev begravet, rapporten og klædningsstykkerne overgivet til undersøgelsesdommeren, og politidirektøren skrev i det brev, der ledsagede bevismaterialet, med stor selvsikkerhed og misundelsesværdig sindsligevægt: "Som gerningsmand er en vis Alois Szemeredy udfundet. Hans anholdelse er endnu ikke lykkedes."

Undersøgelsesdommeren accepterede denne anskuelse. I den overbevisning, at der ikke kunde være tvivl om gerningsmanden, slog han sig til ro med politiets meget overfladiske lokalundersøgelse. I stedet for at prøve den anholdte Baptiste Castagnets udsagn, nøjedes han med nogle enkelte, summariske oplysninger fra dette vidne og løslod ham derefter.

Baptiste Castagnet hørte til den laveste klasse i samfundet, han drev den foragteligste forretning, og man er derfor berettiget til på forhånd at være noget mistroisk overfor hans udsagn. Han har været i tre forhør, og hver gang har han givet en forskellig forklaring.

I det første forhør forklarede han:

"Omtrent klokken 9 om aftenen besøgte en høj mandsperson Karoline. De lukkede sig inde og underholdt sig med hinanden på tysk. Jeg kunne høre dem tale fra det lille værelse, hvori jeg sad.

Omtrent en time senere hørte jeg et gennemtrængende skrig og straks derefter en dump lyd som af slag og fodtrin. Jeg løb ud i gangen, strøg en tændstik og så ved dens skin en mand i skjorteærmer og bart hoved. Han løb lige imod mig og ilede bort.

Jeg fik mistanke, gik ind i værelset og fandt Karoline med et frygteligt sår i halsen liggende ved sengens fodende. Jeg kan ikke beskrive den ubekendte mand, jeg har næppe haft lejlighed til at se ham, hverken da han kom, eller da han gik."

For undersøgelsesdommeren, der allerede så morderen i Szemeredy og kun i ham, sagde Baptiste Castagnet næste gang, idet han supplerede, ændrede og modsagde sig selv:

"Det besøg, som Szemeredy den 23. juli aflagde hos Karoline Metz, var det første, han havde gjort hende. Inden han gik ind i stuen havde begge talt *spansk* med hinanden.

Jeg må antage, at Szemeredy og Karoline ikke har kendt hinanden tidligere, thi jeg hørte, at pigen spurgte ham, om han før havde været på disse egne. Han svarede, at det var første gang, han var i Buenos Aires. Jeg hørte fra mit skjulested alt, hvad der foregik i værelset ved siden af. Pludselig udstødte hun et højt skrig."

Da Castagnet blev spurgt, om han erindrede sig den fremmedes ansigt, og om han havde set dette før eller kendt det, svarede han:

"Jeg erindrer mig nøjagtigt hans træk, thi da han trådte ind, så jeg ham gennem *glasdøren*, der førte fra Karolines værelse ind til mit skjulested. Før den 25. juli har jeg ikke set og aldrig kendt manden."

På spørgsmålet om, hvorfra de blodpletter kom, der fandtes på hans skjorteærme og frakke, udtalte vidnet:

"De er formodentlig fremkommet ved, at jeg lagde en pude under hovedet på Karoline, der lå på gulvet."

I det tredje forhør blev der vist Castagnet et fotografi af Szemeredy og forelagt ham det spørgsmål, om han kendte den

mand, hvem dette billede forestillede?

Han svarede:

"Jeg har kun set den mand en eneste gang. Det var om aftenen den 25. juli 1875. Det er Karoline Metz' morder, han var den aften i hendes værelse. Da jeg så ham, var skægget tættere end på det tidspunkt, hvor fotografiet er taget."

Det er højst betegnende, hvorledes hans hukommelse skærpes fra forhør til forhør. For politiassistenten opgiver vidnet umiddelbart efter mordet, at han kun har set morderen flygtigt og ikke kan give nogen beskrivelse af hans person. Fem dage senere kan han for forhørsdommeren nøje erindre sig den fremmedes ansigtstræk, som han har iagttaget gennem en *glasdør*! Efter ti dages forløb kender han ikke blot med stor bestemthed den skyldige i det ham forelagte portræt, men han kan endogså angive, at skægget er blevet tættere, siden fotografiet er taget.

Denne sidste omstændighed beviser, at Baptiste Castagnet har kendt Szemeredy før mordet og har løjet, da han påstod, at han den pågældende dag har set ham for første gang. Thi en sådan ubetydelighed som skæggets større eller mindre tæthed, lægger man kun mærke til hos personer, hvis ansigtstræk man ved omgang har indprentet sig så nøje, at den mindste forandring er påfaldende. Baptiste har altså kendt Szemeredy, men har haft interesse i at skjule dette.

Vidnet har endvidere løjet, da han sagde, at blodpletterne på hans tøj hidrørte fra, at han havde lagt en pude under hovedet på den dødeligt sårede. Politiet og retslægen har ikke set en sådan pude og ikke talt noget om den i rapporten. Puderne lå i

sengen og ikke på gulvet. Hvorfra kommer da pletterne, når vidnets forklaring er usand?

Baptiste Castagnet har i det andet forhør sagt, at han har set Szemeredy gennem en *glasdør*. Det er en grov løgn. Der er ingen glasruder i den omtalte dør. Den første lokalundersøgelse var rigtignok foretaget så overfladisk og ufuldstændig, at der ikke af den fremgik noget om beskaffenheden af den omtalte dør. Men på min foranledning er en ny undersøgelse blevet foranstaltet. Huset nr. 36 i Rue de Corrientes bliver nu beboet af agtbare håndværksfolk. Værelserne er blevet indrettede til andet brug, der står andre møbler og lejligheden er i det hele lavet om, men dørene er de samme, og det er aktmæssigt fastslået, at den omtalte forbindelse er en *gammel, enfløjet trædør uden ruder*, men forsynet med en klinke ind mod Karolines værelse, så at den kun kunne åbnes der inde fra. Gennem denne dør har vidnet altså ikke kunnet se manden. Han har heller ikke set ham ved hans komme, for han siger selv: "Den fremmede blev ført ind i værelset af Karoline, hun lukkede døren, og de talte på tysk. Det har jeg tydeligt kunnet *høre*".

Castagnet var altså allerede i værelset ved siden af, da Karoline modtog besøget, og han har altså kun set den fremmede ved svovlstikkens skær, da Szemeredy styrtede ud af huset og ilede bort. Og i dette korte øjeblik skulle han have indprentet sig trækkene så nøje, at han kan sige, om skægget er mere eller mindre tæt. Hvem holder det for muligt?

Vidnet Castagnet har berettet, at Karoline Metz fra vinduet talte *spansk*. Det er igen løgn. Den patruljerende betjent hørte dem tale *tysk*.

Hvorfor løj Baptiste Castagnet? Hvorfor nægtede han at have kendt den anklagede? Hvorfor gav han en falsk forklaring om blodpletterne?

Høje ret! Vi nærmer os nu lyset, og de dunkle skygger, der indhyller denne forbrydelse, vil snart vige.

Det begynder at dages!

Oplysningerne om den myrdede Karoline Metz har vi fra vidnet Castagnet. Karoline havde opholdt sig et par år og to måneder i berygtede huse. Castagnet overtalte hende til at flytte sammen med sig. I syv måneder boede han i hendes lejlighed, og hun ernærede ham.

Baptiste Castagnet har udtalt til undersøgelsesdommeren, at en ukendt tyv omtrent for fire måneder siden har frastjålet Karoline Metz en tegnebog, der indeholdt breve fra hendes søster i Strasbourg. Hvad der stod i brevene, vidste han dog ikke, for de var affattet på tysk, som han ikke forstod. Dette tyveri har han opdigtet, og han har fortalt dommeren en røverhistorie. For Karolines søster skrev *ikke* på tysk, men på fransk, og af et brev, som først indtraf efter mordet, og som politiet beslaglagde, fremgår det yderligere, at hun kun én gang tidligere har skrevet til søsteren.

Det hedder nemlig i brevet:

"Jeg ved ikke, om dette brev vil nå dig eller måske vil gå tabt ligesom det i 1874, og jeg således igen ikke skal få noget svar."

Dette brev er skrevet på fransk.

Castagnet har altså angående dette tyveri løjet to gange. Der har ikke været stjålet en tegnebog fuld af breve fra hendes søster, og de måtte i så tilfælde være skrevet på fransk.

Hvad har bevæget vidnet til disse løgne?

Det ved man ikke? Men disse fakta kaster et strejflys over hans karakter. Den er en blanding af kynisk råhed, hævnsyge, forstillelse og løgn. Men trods dette og trods hans sjofle levevej har undersøgelsesdommeren dog skænket ham fuld tiltro.

Den 17. august 1876 dekreterede dommeren:

"Da det under sagen oplyste ikke giver nogen anledning til forlængelse af Baptiste Castagnets varetægtsarrest, vil denne være at hæve."

Castagnet forlod øjeblikkelig den farlige skueplads for sin forbrydelse og *har siden været forsvundet*.

Jeg vender mig nu til den anklagede og den behandling, han har fået af pressen. Han havde skinnet imod sig, og den offentlige mening dømte ham på forhånd uden at høre ham.

Pressen med sine tusinde tunger fyldte luften med gruopvækkende, romantiske røverhistorier om pigemorderen.

Den ophidsede fantasi så i ham helten i blodige eventyr, en mand der legede med sine medmenneskers liv. Hvis blot en tiendedel af alt dette havde været sandt, så måtte hans navn have kunnet bruges som bussemand overfor børn og gamle koner.

Når jeg erindrer mig, hvilken andel pressen har i, at publikum vildledes, så fyldes jeg af bitterhed. Vi lider under et stort onde, og dette kan ikke ofte nok og ikke alvorligt nok fremdrages.

Dette onde kaster en skygge over vort offentlige liv og over vor offentlige moral, og det stærkest i de lande, der kalder sig oplyste og civiliserede. Det er et onde, som ikke lader sig nægte, men som det endnu ikke er lykkedes at helbrede. Dette onde er den letfærdighed, med hvilken dagspressen dømmer om

borgernes ære. Hellere en falsk meddelelse hurtigt end slet ingen! Det er princippet i pressen på denne og den anden side af Atlanten. En reporter, der i det daglige liv er en ærlig, sandhedskærlig mand, han tager ikke i betænkning at lyve, når det blot er på tryk.

Og hvis nu en mand, som den anklagede, slet ikke er forbryderen!

Ja, så erfarer publikum ingenting, for det ved kun, hvad bladene skriver, og bladene selv ved ingenting, fordi undersøgelsen holdes hemmelig. Men de skal skrive alligevel! Pressen kan ødelægge en mand, men den kan aldrig give ham oprejsning på ny.

Min ulykkelige klient er et sørgeligt bevis på alt det, som jeg har sagt. Han er blevet et offer for den letfærdige dagspresse, der i anledning af mordet formelig har fået Sankt-Veits-dans.

Det fortælles, at min klient allerede fra dreng ikke har haft nogen større glæde end at pine dyr til døde, han har bestjålet sine forældre og pryglet sin fader. Forfatteren til artikler af dette og lignende indhold kender ikke det mindste til Szemeredys liv og levned, det er ren frihåndstegning. Og da underretten havde dømt min klient til døden, hidsedes hele hundekoblet på ham igen.

Der udbredtes illustrerede beskrivelser af mordet og Szemeredys liv, og til sidst gik det så vidt, at der forleden samlede sig folk på henrettelsespladsen for at se ham blive hængt. Af alt dette er også aktor blevet påvirket, skønt han skulle tale den fulde, klare sandhed og stå ved siden af mig i retfærdighedens navn for at forhindre et justitsmord.

Men jeg føler godt, hvilket tryk, der udøves på alle af det af pressen udslyngede: *Anathema esto!* Note 4)

Høje ret! Dette er ikke mere pressefrihed, som vi skal holde højt, det er en skamplet på den moderne kultur!

Jeg fremlægger for retten et brev, af hvilket det fremgår, at Szemeredy har læst de flyveblade, der skildrer hans liv, der detaljeret fortæller om det af ham udførte mord, og som optrykker hans dødsdom.

Han troede virkelig, at han var dømt til døden. Han fortvivlede – trods sin uskyldighed – og i sin vånde henvendte han sig til mig, den sidste forsvarer for hans ære og hans liv.

Han har ikke taget fejl! Det skal og må lykkes mig at sprede mørket i denne sag, så at sandheden kan komme helt frem i dagslyset, og jage det lyssky kryb tilbage i dets huler.

Jeg vender mig nu til den anklagede Szemeredys udsagn. Han har kun været to gange i forhør, og fortalte begivenhederne i natten mellem den 25. og 26. juli 1876 på følgende måde:

"Om aftenen den 25. juli forlod jeg Hotel de Rome for at besøge Karoline Metz i Calle de Corrientes.

Hun var blevet forestillet for mig af hendes kæreste, en vis Robert Rughier, som jeg kendte fra Montevideo. Jeg havde i de nærmeste foregående dage været to til tre gange hos hende, og hver gang vist hende en lille opmærksomhed.

Også denne gang var jeg i den elskværdigste samtale med hende. Hun fortalte mig, at hun ville vise mig noget. Jeg ved ikke, om det var et brev eller et fotografi.

Hun åbnede en skuffe, og tilfældigt så jeg i den en af de ringe, der var blevet stjålet fra mig i Hotel de Provence. I høj grad overrasket spurgte jeg hende, hvorfra hun havde fået den

ring. Hun svarede ganske uforbeholdent, at det var hendes kæreste, der havde givet hende den. Nu forklarede jeg hende, at ringen var min, og at jeg ville have den. Hun strittede imod, og mens vi trættedes kom Robert Rughier ind i værelset; jeg rettede det spørgsmål til ham, om han havde givet Karoline ringen, hvortil han svarede:

"Det er ikke sandt! Hun har ikke fået den af mig!"

Karoline holdt fast ved sin forklaring, og der udspandt sig en hidsig ordstrid mellem hende og kæresten. Han blev ude af sig selv af raseri og truede med at mishandle hende. Jeg holdt det for min pligt at forhindre dette, og da Rughier var meget svagere end jeg, kastede jeg ham om på gulvet. Karoline begyndte at græde og bad os under tårer om ikke at gøre skandale, da det kunne bringe hende i ulejlighed. Jeg slap derfor Rughier og ville tage mit tøj på. I samme øjeblik hørte jeg et rallende skrig, jeg vendte mig om og så Karoline ligge svømmende i sit blod. Jeg flygtede uden at tænke eller sanse. Jeg lod endog mine klæder i stikken, idet jeg kun opfyldtes af denne ene tanke: Af sted herfra så hurtigt som muligt!"

Sammenligner vi vidnet Castagnets forklaring med den anklagedes, så viser det sig, at den sidstes er klar og bestemt i alle retninger og troværdig ved sin indre sandsynlighed.

Castagnets forklaring derimod er uklar, ubestemt og vaklende, den er fuld af modsigelser og giver indtryk af, at vidnet har forvansket kendsgerningerne. Castagnet opgav ikke, hvad der kan have bevæget den anklagede til at udøve mordet. Szemeredy har opgivet, at Castagnet og hans kæreste kom i strid, der endte med mord.

Begge udsagn står direkte imod hinanden. Det eneste vidne er det ulykkelige offer, og hun kan ingen oplysninger give. Hvilket udsagn skal man nu skænke tiltro! Det sandfærdige eller det opdigtede, det bestemte eller det vaklende, det, der nævner morderens navn eller det, der udpeger en ubekendt som gerningsmanden, det, der angiver et motiv for handlingen eller det, der intet motiv kender?

Svaret kan vel ikke blive vanskeligt!

Så vidt mordet.

Vi skal nu beskæftige os med min klients såkaldte flugt.

Af Szemeredys flugt i skjorteærmer og af den omstændighed, at hans klæder fandtes i Karolines værelse og en dolkeskede lå i hans frakke, har aktor draget den slutning, at den anklagede er den skyldige.

For ret at forstå Szemeredys optræden efter mordet må vi imidlertid erindre, hvorledes han havde tilbragt den kritiske dag den 25. juli: Personalet i Hotel de Rome har forklaret: Szemeredy havde levet fuldstændig på den samme regelmæssige måde som ellers. Han havde spist på de sædvanlige tider med god appetit, og hverken vist uro eller ophidselse. Om aftenen henad 8 gik han ud, som han plejede, og om aftenen kl. 10:30 vendte han tilbage.

Havde Szemeredy haft til hensigt at myrde Karoline Metz og i den hensigt havde forladt hotellet, så ville han dog i det mindste have forberedt sin flugt. Han vidste, at pigen boede sammen med sin kæreste, og at hendes død måtte blive opdaget straks eller meget hurtigt efter, at den var indtrådt.

Hvis Szemeredy virkelig var gået ud i den hensigt at myrde, så havde han vel sikret sig en hest, en vogn eller i det mindste et

skjulested, hvor han kunde søge tilflugt under forfølgelsen. Han har ikke gjort noget af alt dette, han har ikke på et eneste punkt forberedt sin flugt, man må derfor antage, at han ikke har tænkt på noget mord den gang, han forlod hotellet. Og der var jo da heller ikke den fjerneste grund for ham til at gøre pigen noget ondt!

Han havde først kort tid forinden gjort hendes bekendtskab, og der har ikke fundet nogen strid sted imellem dem. Szemeredy må dog have været i højeste grad forvirret, ellers ville han ikke være løbet ud i den kolde nat i skjorteærmer, efterladende frakke og hat.

Med en smule tænksomhed måtte han kunne sige sig selv, at han i et så påfaldende kostume let måtte kunne henlede opmærksomheden på sig i Buenos Aires' gader, hvor talrige politibetjente stadig patruljerer. Han nåede dog uantastet hotellet; men hvad gjorde han der? Han fortalte personalet, at der var blevet udøvet et røverisk overfald på ham, tog en anden frakke og hat og fjernede sig uden mere at komme tilbage. Han forlod byen og tog til Brasilien. Hans papirer, breve, klæder, kort sagt alt, hvad der kunne bevise hans identitet og give myndighederne de sikreste oplysninger, efterlod han i den skønneste orden.

Så hovedløst handler intet menneske, som med overlæg og efter overvejelse går ud for at myrde.

Havde Szemeredy, da han forlod hotellet, haft til hensigt at myrde Karoline Metz, så havde han fjernet de stumme vidner, der kunne forråde ham, og han havde forberedt sin flugt. Pigens morder ville dog vel i alle tilfælde først have taget frakken på, inden han vovede sig ud på gaden.

Hvis man kan tro vidnet Castagnet, var Szemeredy jo alene med pigen, da mordet fandt sted, og han behøvede således slet ikke at skynde sig så forfærdeligt, men kunne give sig god tid. Hvorfor er han da løbet i skjorteærmer med bart hoved gennem Buenos Aires' mest befærdede gader? Vi støder overalt på uigennemtrængelige gåder, når vi fæster lid til vidnet Castagnet.

Derimod er alt simpelt og naturligt efter den anklagedes fremstilling.

Efter denne blev Castagnet så rasende på pigen, at han stødte hende dolken i brystet [Note 5)]. Det er ikke første gang noget sådant hænder i den art huse.

Er denne fremstilling da ikke mere naturlig end den, at en mand, der besøgte Karoline og som ikke mødte nogen modstand fra hendes side overfor opnåelse af sin vilje, pludselig og uden nogen grund skulle udøse hendes blod?

Vi kan godt tænke os, at Szemeredy blev grebet af en panisk skræk, da pigen dødeligt såret segnede om, og at kun den ene tanke beherskede ham: Bort herfra så hurtigt som muligt! Undervejs er besindelsen vendt tilbage i den kølige natteluft. Han har indset, at han har handlet uforsigtigt, og at han har pådraget sig mistanke ved at efterlade sine klæder. Han tør ikke vende tilbage, for man vil straks arrestere ham. Han har ingen vidner på sin uskyldighed, da kun Castagnet har været til stede.

Først *nu* fatter han den beslutning at flygte. I skyndingen finder han på den ubehændige historie om overfaldet, tager sit tøj og forlader hurtigst muligt byen. Ganske vist forøger han derved mistanken imod sig, den tankeløse mængde stempler ham straks som morderen, bladene jager ham som et stykke

vildt, den offentlige mening tager parti imod ham, og til sidst lader også rettens håndhævere sig rive med af det almindelige skrål. Også de antager, at Szemeredy er morderen og lader lettroende og letsindige den virkelige morder Castagnet undslippe.

Vi kommer nu til spørgsmålet om den i inderlommen på Szemeredys frakke fundne dolkeskede!

I inderlommen på Szemeredys frakke, der fandtes i Karolines værelse, blev der nemlig, i følge rapporten som politiet optog på stedet, fundet en dolkeskede, med hvis tilhørende våben mordet skal være udført.

Aktor har kun noteret dette faktum i forbigående uden at knytte bemærkninger dertil.

Han har formodentlig ikke vidst, hvorledes han skulle forklare dette ejendommelige fænomen, bag hvilket der skjuler sig en djævelsk ondskab. Vi skal hjælpe ham på sporet og klarlægge, at vi netop her har *beviset for den anklagedes uskyld*!

Hvis Szemeredy har forøvet mordet, så foreligger der to muligheder.

Enten har han i forvejen overlagt det og udført det efter en forud lagt plan, eller også er den morderiske tanke pludselig opstået hos ham, *efter* at han var kommet ind til Karoline.

Når man går i den slags huse, så er det ikke urimeligt, at man for alle tilfældes skyld tager et våben med sig. Men man viser dog ikke en kvinde sin kærlighed med en sleben klinge i hånden.

Har Szemeredy udøvet mordet, så har han taget dolken med skede på op af lommen. Men hvorledes er så skeden kommet tilbage? Szemeredy har dog næppe efter mordet lagt den der,

når han i sin bestyrtelse endog har ladet frakke og hat i stikken. Så ville han dog antagelig snarere have benyttet tiden til at tage tøjet på.

At den morderiske tanke *pludselig* skulle være opstået hos ham er ikke på forhånd sandsynligt. Men hvis dette alligevel er tilfældet, så ville han have revet dolken op og dræbt hende. Men så ville han i sin ophidselse ikke have lagt skeden omhyggeligt tilbage i lommen.

Det er altså ikke Szemeredy, der har lagt skeden tilbage i lommen.

Men hvem da?

Den mand, der blev alene tilbage på skuepladsen: Castagnet. Dolken og skeden var hans. Aktor har påstået, at dolken tilhørte Szemeredy, men han har ikke ført noget bevis derfor. Vi er overbeviste om, at Castagnet med djævelsk ondskab har puttet skeden i den flygtendes klæder.

Men videre!

Efter den af politiet optagne rapport fandt man i yderlommen på Szemeredys frakke et lommetørklæde med blodpletter.

Szemeredy har sikkert ikke puttet lommetørklædet i frakkelommen. Han flygtede, da han så kvinden synke sammen i sit blod, eller – om vi følger aktor – efter at han havde myrdet hende. Men havde han givet sig tid til at tørre sine hænder i sit lommetørklæde og putte det i lommen på den frakke, der lå på stolen, så havde han vistnok også givet sig tid til at tage selve frakken på.

Det er altså Castagnet, der har puttet lommetørklædet i frakken. Han var situationens herre. Den flygtedes tøj lå på

stolen. Han puttede dolkeskeden i inderlommen og lommetørklædet i yderlommen på Szemeredys frakke. Da alt var ordnet, og da han vidste, at Szemeredy måtte have et betydeligt forspring, løb han ud på gaden og råbte: Mord! Mord! Til hjælp!

Men selv om vi antager, at alle de grunde, der taler mod Castagnet, og som jeg nu har tilladt mig at udvikle, virkelig ikke holder stik, så er det alligevel derfor umuligt at overføre anklagen på Szemeredy. For denne havde ikke nogen som helst tænkelig eller beviselig grund til at begå mordet. Vi må dog virkelig spørge: *Hvad motiv havde han til at udøse denne kvindes blod?*

Det menneskelige hjerte og de menneskelige lidenskaber har i århundreder været genstand for ivrige og indgående studier. Den berømte, spanske strafferetslærer *dr. Tejedor* opstiller i sit værk: "Forbrydelsens årsag og oprindelse" for mords vedkommende følgende motiver: *Hævn, havesyge, mord på andens befaling, det anstiftede mord, det forsætlige drab i affekt og drab i vanvid.*

Lad os da undersøge, om noget af disse nævnte tilfælde foreligger her?

Mordet kan for Szemeredys vedkommende ikke være *hævn*. Han har aldrig været uvenner med Karoline. I Buenos Aires har han kun besøgt hende nogle gange, og de to havde ikke kendt hinanden fra gamle dage. Karoline Metz kom først til Buenos Aires i oktober 1874. Szemeredy forlod allerede 1866 Europa, efter at den ungarske legion var blevet opløst i Italien.

I Europa har de altså ikke truffet hinanden. Pigen var kun 20 år gammel, da hun døde. Hun kan da næppe have pådraget sig

den anklagedes had i den grad, at han af den grund skulle have dræbt hende.

Havesyge kan heller ikke være grunden. Karoline ejede ikke noget. Hun levede fra hånden i munden af sit usle erhverv og besad kun nogle få klædningsstykker, en seng og lidt husgeråd.

Mord på befaling af en tredjemand er udelukket. Ingen havde interesse i at få den stakkels skabning ryddet af vejen, og Szemeredy var sin egen herre, der ikke lod sig kommandere eller behøvede at lade sig kommandere af nogen.

Snigmord og *anstiftet mord* er også udelukket. Hvem i alverden skulle have nogen interesse i at købe en morder til at rydde denne pige af vejen? Hun levede sammen med Castagnet, men hun skyldte ham ingen troskab og hendes gunstbevisninger var med hans billigelse til fals for enhver.

Skinsyge overfor hende er da udelukket.

Forsætligt drab i affekt måtte dog sætte et eller andet spor. Men derom forlyder der intet i akterne der har intet skænderi fundet sted, og det har jo også det famøse kronvidne Castagnet selv konstateret, skønt han påstår, at han fra sit skjulested kunne høre alt, hvad der foregik i det værelse, i hvilket mordet fandt sted.

I *vanvid* er mordet heller ikke begået. For Szemeredy har opført sig fuldstændig fornuftigt i Hotel de Rome. Skulle det alligevel være tilfældet, så måtte det altså være et pludseligt anfald, der kom over ham, men i så fald kunne man vel ikke straffe ham som forbryder.

Hvad er der nu egentlig herefter tilbage af aktors bevismateriale?

Jo! Der er brevene og Szemeredys egen tilståelse på overfarten fra Rio de Janeiro til Buenos Aires.

Lad os da først beskæftige os med: *Brevene*.

Det første brev er dateret: Buenos Aires 27. juli 1876, altså to dage *efter* mordet. Szemeredy var allerede den gang mistænkt for at have begået forbrydelsen, og han var som et jaget vildt på flugt for at redde sin hals. Og så skulle han i al ro og mag have sat sig hen og forfattet dette brev, der skulle lede politiet på vildspor, og som derfor var skrevet i et udannet sprog og fuldt af allehånde ortografiske fejl.

Da mordet blev bekendt, blev hele politistyrken sat i aktivitet for at få fat i den ungarske læge Szemeredy, som man anså for morderen. Szemeredy vidste, i hvor høj grad de efterladte klædningsstykker måtte gøre ham mistænkelig. Han havde forladt hotellet i den yderste ophidselse og skjulte sig nu for sine forfølgere.

Alligevel vil aktor have os til at tro, at det er Szemeredy, der har skrevet brevet.

Hvorledes skulle han da have fået dette besørget? Der er tre måder, der er mulige: Med posten, med bud eller ved personlig aflevering.

Vi har brevet, men ikke konvolutten med dato og poststempel. Hvor er den da henne? Jeg kan ikke finde den mellem sagens dokumenter. Men i en kriminalproces, der endog drejer sig om et mord, må man dog vel gå frem med al mulig omhyggelighed. Jeg må antage, at hvis der havde eksisteret en sådan konvolut, så havde den været hoslagt som bilag. Det er den ikke. Altså må jeg gå ud fra, at brevet *ikke* er sendt med posten.

Hvis et bud har bragt brevet, hvorfor har man da ikke straks afhørt buddet og sendt en halv snes opdagere ud på det opgivne spor?

Aktor vil dog vel ikke have os til at tro, at Szemeredy skulle have gjort sig den fornøjelse selv personligt at aflevere brevet hos politidirektøren til den udenfor hans kontor posterede konstabel?

Szemeredy har samme dag, som brevet er skrevet, indskibet sig til Montevideo. Ifølge akterne beretter han selv følgende om sin flugt:

"Da jeg havde forladt Hotel de Rome, flakkede jeg planløst omkring. Jeg havde intet mål, jeg ville kun bort, bort. Så nåede jeg den ikke langt fra Buenos Aires liggende landsby Belgrano. Der tilbragte jeg natten i en kro. Den følgende dag vendte jeg ved aftentide tilbage til byen og tog ind i et logihus nede ved havnen. Den 27. juli gik jeg med en fragt- og passagerdamper til Montevideo.

Vi ser, med hvor stor forsigtighed og omsigt Szemeredy har planlagt sin flugt. Dermed stemmer det ikke, at han samtidig skulle sende et brev til politiet, i hvilket han gav meget farlige oplysninger.

Men også indre grunde taler for, at Szemeredy *ikke* er forfatter til brevet. Jeg fremlægger her et brev, som den anklagede har sendt mig fra arresten, og som altså er uomtvisteligt ægte. Sammenligner man de to breve, så opdager man straks den store forskel.

Brevet til politidirektøren er et uortografisk, udannet miskmask, der hidrører fra en mand med tarvelige kundskaber og uden begreb om grammatik. Szemeredys brev er derimod

flydende, grammatikalsk korrekt og ortografisk fejlfrit; det er skrevet i velvalgte udtryk, og man mærker straks, at den, der har skrevet det, er en dannet mand.

Erfaringen lærer, at i kriminalsager, der vækker det store publikums nysgerrighed og interesse, bliver politiet ikke sjældent mystificeret. Folk, som ingen har haft bud efter, vil med anonyme breve virke med til opdagelsen. Måske kan brevet til politidirektøren forklares på den måde, men måske har vi også her at gøre med en skurkestreg, der er beregnet på at vildlede politiet og kaste mistanken over på en uskyldig.

Det andet brev, af hvilket aktor har udledt en udenfor retten afgiven tilståelse, er dateret: Rio de Janeiro den 25. december 1876. Dette brev findes i en konvolut med dato og poststempel, så at man kan kontrollere tid og sted for afsendelsen.

Derimod ved vi ikke, hvornår politidirektøren har modtaget det. Til retten er indiciet først blevet afgivet den 22. november 1877. Da vi nu ikke kan forudsætte et sådant smøleri hos politiet, at det skulle have beholdt et for undersøgelsen så vigtigt brev i måneder, så må vi drage den slutning, at brevet først er ankommet kort før den 22. november 1877. Men i så fald kan den anklagede *ikke* have noget med brevet at skaffe, for han var allerede arresteret den 8. august samme år.

De skriftkyndige grafologer har afgivet det skøn, at Szemeredy er forfatteren, men jeg må overhovedet bestride deres kompetence og henvise til lovens ord: "Når ægtheden kun støttes på skøn eller lignende uden at suppleres med tilståelse, så har et sådant skøn ingen beviskraft".

Også i Europa er man meget mistroisk overfor den art beviser. De skriftkyndige har trods deres embedsed og deres

bona fides meget ofte taget fejl. Der kan derfor heller ikke her gennem disse breve føres noget bevis mod den anklagede.

Vi kommer nu til: *Szemeredys egen tilståelse*. Denne skal være afgivet ombord på skibet under overfarten fra Rio de Janeiro til Buenos Aires.

Politikonstablen *Antonio Navarro* har forklaret: "Szemeredy har været meget ophidset, han har spillet vanvittig og tilstået overfor mig og forskellige andre personer, at han har dræbt Karoline Metz."

Disse andre personer skal være styrmanden *William O'Connor* og en skotsk matros *John Lane*.

Styrmanden har imidlertid med stor bestemthed erklæret, at overfor ham har Szemeredy ikke afgivet nogen tilståelse.

Matrosen har talt med Szemeredy, der kunne dårligt engelsk, og denne har ganske vist talt om fruentimmerets død, men kun sagt, at han var *beskyldt* for mordet, ikke, at han havde udøvet det.

Den formodning ligger endelig nær, at den omtalte konstabel har misforstået den anklagede. Szemeredy kan have sagt til ham, at han nok skulle forsvare sig mod anklagen for at have myrdet Karoline Metz, og den alt for ivrige politimand har opfattet denne udtalelse som en tilståelse!

Der er i denne proces to anklagede.

Szemeredy, som aktor beskylder for at have udøvet mordet, og Castagnet, som jeg beskylder for at have begået det. Jeg beder derfor om den høje rets tilladelse til endnu en gang at vende tilbage til den sidstnævnte.

Her er en moralsk lavtstående person, en påviselig løgner, om hvis tidligere liv vi ikke ved nogen besked. Han debuterede i

Buenos Aires som "forretningsfører" i et af de ilde berygtede huse.

Når et sådant subjekt synker ned i forbryderverdenens slam, så kan man knap nok sige, at han er sunket, for han stod allerede på det laveste moralske standpunkt.

Påfaldende er det, at Castagnet besidder et vist mål af dannelse. Vi finder i akterne en mængde kærlighedsbreve til Karoline, og disse er vel fulde af fraser, men de er ikke dårligt skrevet. Han ynder at skildre følelser, som han ikke kan have haft. Således hedder det:

> "Hvor ofte begræder jeg dog ikke de bristede illusioner!"
>
> "Det er således, Karoline! Jeg har ikke længere mod og kraft til at vise dig, hvad der bor i mig, til at skildre dig de tusinde kvaler, som jeg lider. Ak, hvad står der tilbage for mig andet, end at fjerne min anger sammen med mine tårer."
>
> "Dit kære billede fylder alle mine drømme. Når jeg vågner, breder jeg mine arme ud imod dig, og jeg finder kun ro ved dit bryst".

Vi får en følelse af væmmelse ved at læse disse forløjede, vamle fraser og høre tale om kærlighed, troskab og tårer hos en mand, der dagligt solgte sin elskedes kærlighed til hvem som helst, mens han selv sad skjult på vagt i værelset ved siden af.

Er der noget mærkeligt i at antage, at denne sjofle kobler har myrdet pigen, da hun beskyldte ham for tyveri og bragte ham i fare for at blive indviklet i en retssag, under hvilken der måske ville være blevet oplyst både det ene og det andet, som vi endnu slet ikke kender. Og er der noget mærkeligt i at antage, at den

samme fyr derefter for at redde sig selv har udlagt den flygtede Szemeredy som morderen!

Szemeredy derimod er soldat og har været trofast i tjenesten. Hans fortid er uden plet, og han har aldrig skammet sig ved ærligt arbejde. Mellem akterne findes et brev, i hvilket han skriver:

"For tiden går det mig temmelig slet. Havde jeg ikke tilfældigt kunnet tjene mit brød som barber og parykmager, så ville jeg have været nødt til at arbejde som almindelig daglejer for at friste livet og brødføde mig på anstændig måde."

Jeg gentager: Szemeredy havde ikke mindste grund til at myrde pigen. Beviserne er heller ikke tilstrækkelige til at fælde en dødsdom efter vor ret.

Jeg forlanger ikke nåde for den anklagede, men retfærdighed. Jeg ved, at afgørelsen ligger i uafhængige dommeres hånd, og at de ikke vil lade sig påvirke af forudfattede meninger, af et letsindigt publikum eller en letfærdig presse.

Jeg tror fuldt og fast på min klients uskyldighed, men jeg ved ikke, om det er lykkedes mig at bibringe retten den samme opfattelse.

Jeg vil til slutning minde om to punkter. Den anklagede har i over to år siddet i varetægtsarrest, mens morderen blev givet fri efter at have været sat fast i 17 dage.

Endelig burde Szemeredy aldrig have været udleveret, for efter den overenskomst vi har med Brasilien, kan udlevering *kun* finde sted efter en dom eller ved forfølgelse og pågribning *in flagranti*.

Varetægtsfængslet burde i alle tilfælde være undgået, for det er efter sit væsen en straf, som den anklagede har lidt, inden

han endnu fik sin dom.

Jeg håber, at retten vil tilbagegive den anklagede Alois Szemeredy ære og frihed.

Fiat justicia!

Efter dette veltalende og bestikkende forsvar, hvis hulhed og dristighed i påstandene på mange punkter er så iøjnespringende for en kritisk læser, der ikke er under det mundtlige foredrags påvirkning, gav defensor et kort indlæg i den anden sag, der drejede sig om Szemeredys formentlige tyveri af et ur med kæde.

I denne sag, der ikke har interesse for os i denne sammenhæng, nedlagde han påstand på frifindelse, da det ikke er bevist, at vesten har tilhørt den anklagede.

Den 12. september 1881 faldt så dommen, der lød således:

> Alois Szemeredy bliver at *frikende* for anklagen for at have myrdet pigen Karoline Metz, men at kende *skyldig* i tyveriet af ur og kæde fra major Jerez. På grund af den sidstnævnte forbrydelse idømmes han *to og et halvt års fængsel* og sagens omkostninger for så vidt angår den del af anklagen, for hvilken han er dømt. Fængselsstraffen anses for ophævet ved den ham for mordanklagen overgåede varetægtsarrest.

Dette var altså i virkeligheden en fuldstændig frifindelsesdom! – – –

Jeg havde – alt imedens jeg havde gjort mine notitser – med den største interesse læst denne spændende beretning om, hvorledes en behændig defensor reddede sin klients truede hals.

Jeg havde været så optaget, at det næsten forbavsede mig, da jeg nu så op fra bogen, at jeg ikke sad i retslokalet i Buenos Aires og hørte på advokatens veltalende forsvar, men i det stille borgmesterkontor med udsigt til Sorøs lille, uddøde torv med statuen af Frederik den Syvende og den morsomme gamle vandpost.

Alt var så idyllisk og fredeligt og dog hersede forhørsdommeren derovre i ting- og arresthuset med en efter hans eget udsagn meget farlig brandstifter. Det lod til at skulle trække ud, inden borgmesteren blev færdig med forhøret!

Jeg gennemgik atter i tankerne retssagen fra Buenos Aires. Jeg havde allerede selv fundet adskillige lighedspunkter mellem Szemeredy og Jack the Ripper, men jeg antog dog, at borgmester Kattrup måtte have andet og mere materiale for at turde vove sig til den kategorisk fremsatte påstand, at den for kvindemordet i Argentinas hovedstad faktisk frifundne person var identisk med Bugsprætteren fra London.

Mens jeg sad i disse betragtninger, opdagede jeg, at der bag i bogen som bilag var indhæftet en række udklip af udenlandske aviser under fællestitlen: Rygter og gisninger med hensyn til spørgsmålet: hvem var Jack the Ripper?

Det var altså de "løse meddelelser i bladene" som Kattrup havde hentydet til i sit brev til de københavnske redaktioner.

Jeg gav mig altså til at studere videre i det af borgmesteren indsamlede indiciemateriale, der så således ud:

London, 3. oktober 1888.

Det bekendte nyhedsbureau *Central News* modtog forrige torsdag et i underlige vendinger affattet brev, der var underskrevet: *Jack the Ripper*. Forfatteren indrømmede, at han var ophavsmand til de kvindemord, der for tiden satte Whitechapel, London og hele det britiske rige i forfærdelse.

Jack the Ripper tilføjede, at han nok skulle vide at undgå politiet, der aldrig ville få fat i ham. Han erklærede, at han fremtidig ville skære et øre af sit offer for at sende det blodige vidne til politiet.

Direktøren for Central News troede først, at man havde at gøre med en spasmager, men da det oplystes, at der var skåret et øre af det sidste offer, som fandtes ved det "Ostindiske Selskab", blev brevet sendt til politiet.

Jack the Ripper tilføjede i sit brev en beklagelse af, at han ikke havde kunnet skrive brevet med offerets blod, da dette var størknet.

Blandt de personer, der eftersøges, nævnes særlig en velklædt mand med hvide hænder. Han var i lørdags i en afholdsbeværtning for droskekuske. Han talte højt op og fortalte, at det var ham, der havde begået kvindemordene, og at han var læge, der havde rejst i hele verden og blandt andet opholdt sig i Indien. Afholdsmændene smed ham ud af lokalet, da de anså ham for delirist.

Der foregår de mest fantastiske forsøg for at finde morderen. En reporter lod sig således rage og forklædte sig som kvinde, hvorefter han gennemstrejfede de mest

berygtede gader i Whitechapel i det håb, at han skulle blive tiltalt og angrebet af morderen.

I stedet for opnåede han, at politiet antog ham for Jack the Ripper, der havde forklædt sig for bedre at komme sine ofre til livs.

Reporteren havde megen møje med at bevise sin identitet. Politiet vil imidlertid optage hans idé og forklædte politikonstabler vil at agere sirener i Whitechapels skumle gader.

London, 4. oktober 1888.

Man har endnu ikke opdaget, hvem den ved det "Ostindiske Selskab" i Mitre Square myrdede kvinde er. I hendes lommer fandt man to lånesedler, men pantelåneren kunde ikke genkende det frygteligt mishandlede lig.

Til gengæld fandt man et andet spor, som kan blive af betydning. Offeret bar et forklæde, af hvilket et stykke er blevet fundet tæt ved Berner Street, hvor Jack the Ripper havde begået sin blodige arbejdsdags første mord.

Politiet slutter heraf, at morderen har afrevet dette stykke af forklædet for at *tørre sine hænder* på vejen hjem. Men heraf følger, at han må bo midt i det kvarter, hvor han udvælger sine ofre og begår sine forbrydelser. Denne antagelse er så meget mere sandsynlig, som en blodplettet person næppe ville kunne unddrage sig opmærksomheden, hvis han havde en længere vej hjem.

Der er de mest modstridende teorier i omløb om den person, der udøver de mystiske mord. *Dr. Sheppard*, der er en af Londons mest ansete sindssygelæger, antager, at morderen må være en religiøs fanatiker, der vil bekæmpe prostitutionen ved afskrækkende mord på faldne kvinder.

Andre vedbliver at forfægte den opfattelse, at mordene er anstiftet af en djævelsk videnskabsmand, der søger anatomiske præparater og betaler morderen i dyre domme for de indvendige kvindedele, han bringer ham [Note 6)].

London, 5. oktober 1888.

Ophidselsen her er stadig stor og da navnlig i Whitechapel tanken om, at morderen går fri og frank om og omhyggeligt følger alle de planer, der bliver udklækkede for at gribe ham, er i høj grad uhyggelig.

I de sidste dage har fire til fem personer, som er blevet anholdt for drukkenskab, bekendt sig skyldige i mordene. Men når politiet så har anstillet en nærmere undersøgelse af forholdene, har det vist sig, at tilståelsen har været beviseligt falsk.

Befolkningen har været lige ved at lynche en matros, som havde tiltalt flere kvinder i Whitechapel, og som derfor antoges for morderen. Han blev reddet af politiet og kunne overfor dette godtgøre, at han først var kommet til England, efter at mordet var begået.

Blandt andre personer har man arresteret en amerikaner, der i East End havde tiltalt en kvinde, og som truede med at sprætte hende op, da hun nægtede at følge

med ham. Det viste sig imidlertid kun at være en dårlig spøg, der forelå.

London, 10. oktober 1888.

Til Londons politi er fra Brighton i det sydlige England indløbet meddelelse om, at kvindemorderen er flygtet derhen. Det viste sig, at rygtet var opstået ved, at et blad havde modtaget et brevkort, der var underskrevet: Jack the Ripper.

I Birmingham havde en bissekræmmer fra London ved navn Alfred Napier Blanchard i et værtshus udtalt, at det var ham, der var Whitechapel-morderen. Han blev straks arresteret og forklarede, at han var blevet så forstyrret af at læse om mordene, at han til sidst troede, at det var ham selv, der var morderen. Denne forklaring viste sig at være rigtig.

Selvfølgelig har spiritisterne nu også meldt sig til tjeneste.

I havnebyen Cardiff i det sydlige Wales mødte en dannet og stilfærdig dame på politistationen. Hun meddelte, at hun var medlem af et spiritistisk selskab. Ved den sidst afholdte seance havde hun i forening med 5 andre navngivne personer fremkaldt den myrdede Elisabeth Strides ånd [Note 7)].

Det havde været meget vanskeligt at få fat i Elisabeth, men endelig havde hun dog vist sig.

På spørgsmålet om, hvem morderen var, havde hun svaret: Det er en midaldrende mand, der boer i nr. 35 i

Commercial Road i Whitechapel!

Selvfølgelig viste det sig at være det rene nonsens.

Også fra Amerika er der kommet opgivelser om morderen. En sømand ved navn Dodge har i New York erklæret, at han i London havde gjort bekendtskab med en *malaj*, der havde erklæret, at han ville myrde flere kvinder i Whitechapel, fordi nogle af dem havde bestjålet ham for alt, hvad han ejede og havde.

Før han fik løfte om en passende dusør, ville Dodge dog ikke fortælle videre om bemeldte malaj ud over, at vedkommende boede i en gade i nærheden af East India Dock Road.

En anden sømand, der også er ankommet til New York, skal have suppleret dette udsagn med, at den omtalte malaj er forhyret ombord på et skib, der for tiden besejler Nordsøen.

London, den 16. oktober 1888.

Det londonske politi fortsætter med febrilsk iver sine undersøgelser om mordene i Whitechapel.

Efter at der er udsat belønninger for opdagelse af morderen, er politiets opgave imidlertid blevet endnu vanskeligere end før, idet anmeldelserne strømmer ind. Foruden mundtlige meddelelser, der ofte er ganske forvirrede, har man i alt modtaget 700 breve, hvis spor man ikke tør undlade at forfølge, skønt det som regel er fuldstændig tidsspilde.

I Whitechapel findes tilmed så mange tvivlsomme eksistenser, at der hvert øjeblik dukker nye personer op, på hvem man må fæste mistanken, og det så meget mere, som den beskrivelse, man har af morderen – eller rettere af en person, der er set sammen med den myrdede den nat, da mordet fandt sted – er højst ubestemt.

Skrækken har imidlertid bredt sig til andre dele af London, hvad der fremgår af følgende begivenhed, der fandt sted i nærheden af Holborn:

En herre kom ved aftentid gående i retning af City, da en arbejder pludselig sprang hen og overfaldt ham, idet han råbte:

"Det er Jack the Ripper!"

Der opstod nu en voldsom kamp, under hvilken begge tumlede til jorden. Folk stimlede sammen i den tro, at Whitechapel-morderen virkelig var pågrebet, og under hujen og skrigen fulgte man efter betjentene og den anholdte til politistationen.

Det hele resulterede som sædvanlig i intet.

Et medlem af de frivillige vægterklubber har modtaget et med *Jack the Ripper* underskrevet brev, der lød således:

"Jeg skriver Dem et brev til med sort blæk, da jeg ikke har noget af den rigtige slags. Jeg må tro, at I alle sammen sover i Scotland Yard sammen med jeres blodhunde, hvad jeg skal godtgøre jer i morgen nat. Jeg vil udføre en dobbelt bedrift, men ikke i Whitechapel. Der er blevet mig for hedt. Jeg har måttet flytte. Ikke mere før I hører fra mig igen."

Truslen er ikke blevet til noget, og der foreligger antagelig en dårlig spøg.

I Belfast har man – som allerede omtalt – arresteret en person af temmelig mistænkeligt væsen. Han kalder sig John Forster, er omtrent 30 år gammel og har et meget skummelt ydre. Man fandt hos ham en taske, der indeholdt en tollekniv og tre barberknive, der var plettede med blod. Personen indviklede sig i modsigelser, da han skulle afgive sin forklaring om, hvor han har opholdt sig den sidste tid. Han er kommet til Belfast efter et kort ophold i Glasgow og Edinburgh.

Endvidere hedder det, at politiet i London har mistanke til en mand, der er ansat ved et hospital, og at man holder øje med ham.

Nu har man arresteret en mand, der hedder Andrew, og som blandt naboberne går under navnet "Parnell" efter den irske politiker og bor i Spitalsfield.

Endelig har politiet anholdt en kineser, men måtte atter løslade ham.

London, 11. november 1888.

Politiets opmærksomhed er blevet henledet på de dampfartøjer, der bringer levende kreaturer til London, og som plejer at ankomme torsdag eller fredag og afsejler igen søndag eller mandag. Forbrydelserne er nemlig alle sammen blevet forøvet i slutningen af ugen, og man tænker sig derfor, at morderen muligvis er ansat på et af disse dampfartøjer og benytter de korte ophold i London til at udføre sine djævelske handlinger.

Selvfølgelig hviler denne hypotese dog kun på et meget løst grundlag.

Af større betydning synes derimod de oplysninger at være, som en fattig kone ved navn *mrs. Paumier*, der sælger frugter på et gadehjørne i Whitechapel, er fremkommet med. I fredags ved middagstid kom nemlig en elegant klædt herre hen til hende og sagde:

"Jeg antager, at De har hørt noget om mordet i Dorset Street."

Da hun gav et bekræftende svar, tilføjede manden med et uhyggeligt smil:

"Jeg ved mere om den sag end De."

Efter at have set hende stift i ansigtet gik han bort, men vendte sig flere gange om, som for at undersøge, hvorvidt hendes blik fulgte ham eller ej.

Om den mistænkelige persons udseende forklarer mrs. Paumier, at han havde sort overskæg, var omtrent 66 tommer høj, bar sort silkehat og var iført spraglede benklæder. I hånden havde han en stor, sort taske.

Torsdag nat havde den samme person tiltalt tre unge kvinder. En af dem, *Sarah Roney*, spurgte ham, hvad han havde i sin taske, hvortil han svarede:

"Noget kvinder ikke har godt af at se!"

Med disse ord fjernede han sig hurtigt.

London, den 12. november 1888.

En mand, der i nat spadserede frem og tilbage i Dorset Street, vakte mængdens opmærksomhed ved sin besynderlige adfærd. Han var temmelig afstikkende klædt, havde sværtet ansigt og henvendte sig snart til én, snart til

en anden med forespørgsel angående de nærmere omstændigheder ved mordet. Det varede derfor ikke længe, førend man begyndte at betragte ham med mistænksomme blikke, og til sidst blev han omringet af en truende hob, som uden videre erklærede, at det måtte være ham selv, der var morderen.

Et øjeblik svævede mandens liv i stor fare, mens der fra alle sider hørtes råb og opfordringer til at kaste ham i vandet eller rive ham i stykker, og han ville sikkert heller ikke være sluppet helskindet, hvis ikke en afdeling betjente havde slået kreds om ham og taget ham under beskyttelse.

Kun med stor anstrengelse lykkedes det politiet at føre ham uskadt gennem den rasende mængde til politistationen i Leman Street. Under det anstillede forhør oplystes det, at han var læge. Han påstod, at han var gået ud for på egen hånd at opspore morderen. Dette var også grunden til, at han havde sværtet sig i ansigtet og taget en så løjerlig dragt på.

London, den 21. november 1888.

I dag onsdag har Jack the Ripper foretaget sit ottende mordforsøg, men heldigvis denne gang uden resultat [Note 8)].

Mellem klokken seks og syv i morges havde en kvinde ved navn *Farmer* sammen med en mandsperson lejet et værelse i et logihus i Spitalsfield i Whitechapel.

Ved nitiden kom hun styrtende ind i logihusets fælles køkken, hvor otte-ni mandfolk var samlede. Blodet løb ud

af et sår i hendes hals.

Man iværksatte en forfølgelse efter forsøgsmorderen, men der var intet politi til stede. Mærkeligt nok skulle morderen selv gennem det fælles køkken for at slippe ud, men mændene har ikke haft mod til at binde an med en sådan himmelhund som Jack the Ripper.

Kvindens sår var ikke betydeligt, og hun skal have givet et ret udførligt signalement af morderen, så at man nu mener at være på det rette spor.

London, i december 1888.

Af forfatteren *Leopold Linder* er der her udkommet en lille pjece med titlen: *Kvindemordene i London*.

Forfatteren opgiver at besvare det stadig lige gådefulde spørgsmål: Hvem er han?

Derimod skriver han:

"Kun ét er sikkert! De syv misgerninger er alle et og samme uhyres værk, for man skulle næsten ikke tro, at verden kunne rumme to sådanne skurke på samme tid. Men dernæst er det overalt de samme sår, og mordene er forøvet på kvinder af den samme klasse.

Endvidere er alle mordene begået enten på en fredag eller en lørdag. Fire i månedens begyndelse: 3. april, 7. august, 8. september og 9. november.

Resten i månedens slutning: 31. august og 30. september.

Heraf mener man at kunne slutte, at morderen ikke bor i London, men kommer dertil omkring den første.

Den ansete engelske sindssygelæge *Forbes Winslow* fremsætter den anskuelse, at morderen handler af religiøse bevæggrunde.

Atter andre mener, at han er en malaj, da det hos dem skal være udtryk for foragt mod den myrdede at lemlæste hans lig.

Malajerne bliver i den anledning forfulgt i Whitechapel, og det samme er tilfældet med kineserne, da der også er fremsat den formodning, at morderen skulle være en kinesisk flodskipper.

Til sidst skriver forfatteren:

"De breve, som med underskriften: *Jack the Ripper* er sendt til politiet, fortjener ikke nogen videre opmærksomhed.

Whitechapel-morderen er for frygtelig i alvor til at indlade sig på sådanne børnestreger."

Materialet: "Rygter og gisninger med hensyn til spørgsmålet: Hvem var Jack the Ripper?" var oprindelig meget tyndt. For at lette oversigten, har jeg på denne plads her samlet alt, hvad der i så henseende kunne oplyses gennem engelske kilder.

Wien, den 1. oktober 1892.

I Pressburg er der blevet anholdt en mand ved navn Szemeredy, der antages at have begået de mord og morderiske overfald, der fra årets begyndelse indtil dato har sat hele Wien i skræk.

Politiet mener, at den anholdte Szemeredy, der allerede har afgivet delvis tilståelse, er identisk med den i sin tid så

berygtede londonske kvindemorder Jack the Ripper …

Mens jeg flygtigt gennemlæste den sidste notits, der var klippet ud af de københavnske morgenblade for tredje oktober 1892, hørte jeg borgmesterens skridt ud i gangen. Lidt senere åbnedes døren, og Kattrup trådte ind, idet han sagde:

"Undskyld, at jeg har ladet Dem vente så længe, men nu har De vel også sat Dem ordentligt ind i sagen."

"Ja, jeg har ikke blot læst retssagen fra Buenos Aires, men også alle bilagene."

"Nå, så meget desto bedre, skønt alle disse meddelelser jo er ganske løse og stadig viser sig kun at indeholde tomme rygter og falske spor. Om man har fået endnu mere af den slags i London, det ved jeg ikke, men faktum er jo, at det engelske politi aldrig har kunnet opstille en bestemt og underbygget hypotese om, hvem Jack the Ripper er.

Det mener jeg at kunne gøre på tilfredsstillende måde på basis af den del af bevismaterialet, som vi har ret til at bygge på i forbindelse med en række andre oplysninger, som jeg senere skal forelægge Dem. – Men lad os nu gå til sagen!" fortsatte borgmesteren så ivrigt, at man ikke skulle tro, at han kom fra et langt, anstrengende forhør; samtidig bevæbnede han sig med en lang lineal, med hvilken han under den følgende udvikling vedblev at demonstrere i luften.

"Se, først foreligger der jo to hovedspørgsmål til afgørelse:

I. Har Szemeredy begået mordet på Karoline Metz i Buenos Aires?

II. Er morderen fra Buenos Aires i bekræftende fald identisk med Jack the Ripper?"

Jeg anså straks det første for hævet over enhver tvivl. Szemeredy er ganske vist frifundet for domstolen i Buenos Aires, men dommen tåler ikke en nærmere kritik.

Hør blot, hvad *Der neue Pitaval* senere skriver i sine redaktionelle bemærkninger:

> "Mordet blev forøvet den 25. juli 1876; anklagen rejstes den 8. august 1877 og først den 12. september 1881 faldt frifindelsesdommen.
>
> Desværre mangler dommen ifølge argentinsk retspraksis præmisser; man har derfor vanskeligt ved at forstå, hvorfor retten kommer til det foreliggende resultat: at dømme Szemeredy *ikke skyldig* i mordet, men *skyldig* i tyveriet.
>
> Dette synes overraskende!
>
> Ikke blot publikum og pressen, men også aktor og defensor havde antaget, at enten havde den anklagede både begået mordet og tyveriet, eller også ville han blive frifundet for begge dele.
>
> Hvis Castagnet, alias Robert Rughier havde været sammen med Szemeredy i Karolines værelse, og det var ham og ikke den anklagede, der dræbte pigen, så kan man også tiltro ham, at han har været tyven, og at han ikke blot har lagt skeden og lommetørklædet, men også kosterne i Szemeredys vest for at henlede mistanken på ham.
>
> Selv er vi i tvivl om, hvorvidt man kan støtte en anklage for mord på akterne.
>
> Hvis Castagnet har stødt pigen ned så forstår man, at Szemeredy bliver forfærdet over den uventede, forfærdelige dåd. Men nogen fornuftig grund havde han

ikke til at lade frakke og vest blive liggende. Hans hele optræden lader snarere formode, at angsten og brødebevidstheden har drevet ham af sted; for man forstår, at en morder kan jages af furier uden først at klæde sig på, fordi han gruer for sin gerning.

Når vi dernæst ser på den røverhistorie, som Szemeredy i hotellet fortalte om overfaldet, så bestyrker dette os i den antagelse, at han er pigens morder.

Vi gentager: Således som han handlede, handler morderen, ikke det uskyldige vidne.

Skeden og det blodige tørklæde, har man fundet i hans tøj. Defensor har gjort sig stor ulejlighed med at bevise, at Castagnet med djævelsk ondskab har arrangeret alt dette. Men hans konstruktion er for kunstig og usandsynlig.

Også uden at tage Castagnets forklaring for gode varer, kommer vi altså til det resultat, at Szemeredy er morderen.

Har man alligevel nogen tvivl i så henseende, så forsvinder den ved et meget afgørende faktum, som både aktor, der i det hele taget har gjort sig arbejdet alt for let, men måske også retten har overset.

Mens Szemeredy besøgte Karoline, opholdt Castagnet sig i værelset ved siden af. Døren kunne kun åbnes fra Karolines værelse.

Man spørger nu: Hvorledes er Castagnet da kommet ind i værelset. Begge døre var låsede, og man har ikke åbnet dem indefra. Det er derfor utroligt, hvad Szemeredy forklarer, at Castagnet pludselig skulle have vist sig i værelset, da skænderiet om ringen fandt sted. Szemeredy

har langt snarere været alene med pigen, indtil hun fik det dødelige sår. Først da har han åbnet døren og er løbet lige i armene på Castagnet [Note 9)].

Vi indrømmer defensor, at den anklagede næppe har fattet sit forsæt om at myrde pigen, inden han forlod Hotel de Rome. Vi holder det ikke blot for muligt, men for højst sandsynligt, at dolkestødet er ført i lidenskabelig ophidselse og ikke efter overlæg, men Szemeredy og ikke Castagnet er manden, der har ført mordvåbenet.

Defensor gør gældende, at den anklagede intet motiv havde. Men selv om man ikke kan påvise et sådant, så kan man ikke af den grund benægte klare fakta.

Historien om ringen er utrolig. Den anklagede er en løgner. Da han kom hjem til hotellet, løj han. Den, der lyver én gang, har man ikke mere tillid til. Rimeligt nok har han derfor også opfundet historien om tyveriet af pengene og ringene i Hotel de Provence samt påstanden om, at en af disse ringe skulle have været i Karolines besiddelse. Men selv om dette skulle være sandt, så var det dog ikke grund nok for Castagnet til at dræbe den pige, han levede af, og hvis død tilføjede ham det største tab.

Hvad der er blevet af disse ringe, ved vi heller ikke. Undersøgelsesdommeren burde dog have skaffet dem til veje, hvis de eksisterede, og undersøgt om de virkelig tilhørte den anklagede.

Vi fastholder, at den anklagede må være *ikke* skyldig i overlagt mord, men *skyldig i drab begået i affekt*, og derfor tror vi også, at han har stjålet ur og kæde.

Retten i Buenos Aires er kommet til et andet resultat. Dens ræsonnement har måske været dette:

Szemeredy er højst sandsynligt morderen; det fulde bevis er dog ikke ført, fordi hovedvidnet er et dårligt subjekt, der ikke en gang kan stilles overfor den anklagede. Det er derfor bedst at gå en middelvej: at frikende ham for mordet og dømme ham for tyveriet. Manden har allerede siddet fire år i varetægtsfængsel, og har vel også udstået dødsangst, da han i første instans var dømt fra livet. Det kan være tilstrækkelig straf for tyveriet.

Denne tankegang er dog ganske vist ikke idealet af retspleje."

Her sluttede borgmesteren sin oplæsning, idet han så op og selv fortsatte:

"De her fremsatte ræsonnementer kan jeg fuldt ud tiltræde. Men der er et enkelt, som har sat redaktionen noget i forlegenhed: Motivets upåviselighed!

Som De erindrer, baserede Szemeredys defensor hele sit forsvar på, at der ikke var noget motiv, og han gennemgik alle de af dr. Tejedor opstillede motiver til mord og påviste, at intet af dem var til stede.

Men den spanske strafferetslærer, hvis teorier i øvrigt er af noget gammel dato, har i sin oversigt glemt: Lystmordet! I samme øjeblik vi tænker os, at Szemeredys mord på Karoline Metz er et lystmord, så falder hele defensors forsvar sammen i intet, ja den tilsyneladende mangel på motiv bliver endog til den vægtigste anklage.

Men skulle der efter dette alligevel være blot en skygge af tvivl tilbage om, hvorvidt Szemeredy er morderen fra Buenos Aires,

så vil denne tvivl antagelig forsvinde, når vi har hørt om hans senere liv og bedrifter. Om disse," siger borgmesteren og fordyber sig atter i læsning, "er der oplyst følgende:

> Da den dom, der faldt den 12. september 1881 i Buenos Aires, og ved hvilken Szemeredy frikendtes for mordet på Karoline Metz, blev bekendt i Argentinas hovedstad, fremkaldte den et sandt raseri.
>
> Den offentlige mening havde gennem måneder kun beskæftiget sig med denne sag og dannet sig sin faste og absolutte mening, og den tålte man ikke sådan uden videre blev underkendt.
>
> Efter at man imidlertid havde læst de udførlige referater i bladene, dannede der sig i publikum to partier, *ikke* for og imod den anklagede, men for og imod hans defensor, *doktor Domaso Centeno*, hvis tale så ganske afgjort havde haft bestemmende indflydelse på retten.
>
> Nogle ville bringe ham et fakkeltog, andre ville hellere slå ruderne ind hos den mand, der havde brugt sin veltalenhed til at åbne fængslets porte for en overbevist morder.
>
> Doktor Centeno viste sig imidlertid taknemmelig for den popularitet og store klientkreds, som sagen havde skaffet ham.
>
> Han tilbød derfor den frifundne Szemeredy, der stod uden eksistensmidler, en plads som skriver på sit kontor.
>
> Men Szemeredy befandt sig ret naturligt ikke rigtig vel i Buenos Aires. Han rejste bort for at opsøge sit gamle hjem og indskibede sig til Europa.

I året 1882 dukkede han så op i sin fødeby Budapest. Der kom han straks i konflikt med militærmyndighederne.

Han havde tjent i det k. k. Infanteriregiment, men var deserteret [Note 10)]. Man undersøgte hans fortid, og der kom mange mærkelige rygter frem. Han skulle uden ret til at praktisere have udgivet sig for ungarsk-amerikansk læge i Amerika, og adskillige gange i utålmodige arvingers tjeneste have kureret rige onkler, så de døde af det. Det hed sig også, at han var draget på kryds og tværs fra hacienda til hacienda gennem Sydamerika og overalt havde betegnet sin vej ved en række gravstene.

Den 30. marts 1882 blev han sat fast som desertør.

I Europa måtte Szemeredy benytte en anden trafik end i Amerika: Han blev sindssyg.

Han foregav, at han allerede i sin ungdom havde lidt af hjernesygdom og fik pludselige anfald af sindssyge. Den militære undersøgelsesdommer fæstede vel ingen lid til disse udflugter, men anså sig dog forpligtet til at lade ham indlægge til observation.

Lægerne behandlede ham og erklærede ham for forrykt!

Herefter blev undersøgelsen standset. Szemeredy blev for anden gang løsladt og sendt til galehuset i Budapest.

Nu skred Szemeredys slægtninge ind. De tilbød at tage ham i privatpleje på egen bekostning. Dette blev bevilget.

Men Szemeredy fandt sig ikke længe i at være under sin families opsigt. Han påstod, at han atter var helbredet. Da man drog dette i tvivl, truede han med at anlægge proces, og han fandt også en læge, der gav ham attest for, at han var fuldkommen åndsfrisk.

Så blev han for tredje gang sat udenfor opsigt og var nu for tredje gang sin egen, uindskrænkede herre.

I 1886 aflagde generalkonsul, dr. Gotthelf Meyer i Wien et besøg i Budapest. Konsulen havde selv i lang tid studeret retsforholdene i Sydamerika og havde sat sig grundigt ind i akterne fra mordsagen i Buenos Aires.

Han fik en samtale med Szemeredy, der mødte med en stor pakke papirer under armen. Det var blad-udklip, som han havde klistret sammen til en rulle uden ende, og som indeholdt avisernes beretninger om hans proces i Buenos Aires.

Hans kapital!

Han havde tilbudt et stort ungarsk blad disse memoirer som føljeton. Handelen var også lige ved at komme i stand, men gik tilbage, da Szemeredy lukkede munden for højt op. Optegnelserne var tillige temmelig vanskelige at læse, da de var skrevet i magyarisk dialekt.

Szemeredy beskrives af konsulen som en mager, høj, slank mand på omtrent 45 år [Note 11)]. Han havde en brun, sund ansigtsfarve, brunt glatbørstet hår, en tæt, ualmindelig smuk knebelsbart, der fuldstændig dækkede munden. Læberne var meget sanselige. Øjnene små og stikkende. Hænderne var store, senestærke og velskabte. Han bar en art uniform, der var knappet helt op i halsen.

Han fortalte, at uvirksomhed og mangel af en fast beskæftigelse var ham uudholdelig. *Han kunne ikke mere holde det ud og tænkte for alvor på at rejse tilbage til Amerika.* Måske havde han også en anden udvej. Det ulmede i

Pyrenæerne, og han havde stor lyst til at slutte sig til karlisterne og tilbyde dem sin tjeneste."

Borgmesteren så atter op og sagde:

"Som De ser er det en hel række mord, som Szemeredy kan mistænkes for. Ganske vist er det kun mistanke, men en mistanke, der i forbindelse med sagens øvrige momenter gør det til en til vished grænsende sandsynlighed, at han er morderen fra Buenos Aires.

Fuld vished herfor når vi endelig, når det nu meddeles, at Szemeredy ikke blot er *mistænkt* for at være ophavsmand til den mordmani, der lige siden 11. februar 1892 har hærget Wien, men også har afgivet delvis *tilståelse*.

Politiet stod i Wien ligesom i sin tid i London fuldstændig magtesløs og anede ikke, hvor det skulde søge ophavsmanden, som det nu altså endelig er lykkedes det at attrapere, uden at de nærmere detaljer er bekendt.

Det først stillede spørgsmål:

- Har Szemeredy begået mordet på Karoline Metz i Buenos Aires? tør da formentlig besvares med et absolut og kategorisk: Ja!

Vi kommer så til det andet og endnu interessantere spørgsmål:

- Er morderen fra Buenos Aires identisk med Jack the Ripper?

Det er det, som jeg nu vil forsøge at bevise på basis af den del af det foreliggende materiale, som vi har ret til at bygge på som bevis.

Mine bevisgrunde er da disse:

I. De er *begge lystmordere*.

At Jack the Rippers mord er lystmord, der på en eller anden måde i deres motiv hænger sammen med seksuelle tilbøjeligheder hos morderen, må antagelig betragtes som hævet over enhver tvivl.

Kun ud fra samme forudsætning lader Szemeredys mord på Karoline Metz sig forklare, idet han netop frifindes på basis af defensors fortrinligt hævdede påstand om, at den *anklagede intet motiv havde*.

Såvel Jack the Ripper som Szemeredy er altså lystmordere!

II. De er *begge massemordere*.

At Jack the Ripper ikke er en mand, der i et enkelt øjebliks affekt kommer til at begå et mord, men en massemorder, der beherskes af mordmani, derpå er de syv kvindemord i London tilstrækkeligt bevis.

Men også om Szemeredy ved vi nu, at han er massemorder.

Vi har ført bevis for, at han har begået det mord på Karoline Metz, for hvilket han blev frifundet i Buenos Aires.

Vi har erfaret, at "han er draget på kryds og tværs fra hacienda til hacienda gennem Sydamerika og overalt har betegnet sin vej ved en række gravstene".

Og dersom vi ikke vil betragte dette faktum som tilstrækkelig fastslået gennem *Der neue Pitavals* påstand, så ved vi nu gennem telegrammer fra Wien, at han i Pressburg er anholdt som mistænkt for at være ophavsmanden til den mordmani, der i det sidste halve år har hærget Wien, og at han har afgivet delvis tilståelse.

Det samlede billede af Szemeredy som forbryder er ikke til at tage fejl af, og vi tør roligt vove den påstand:

Såvel Jack the Ripper som Szemeredy er massemordere!

III. De myrder *begge på samme særegne måde*.

Om Jack the Rippers mord ved vi, at de alle er udført på den ganske særegne måde, at han med voldsom kraft overskærer sit offers store halsåre (*arteria carotida*) og struben (*venae jugulares*), så at der fremkommer et sår fra øre til øre.

Derefter foretager han forskellige operationer på liget. Om det af Szemeredys mord, som vi kan kontrollere, nemlig mordet på Karoline Metz i Buenos Aires, ved vi, at det netop er foretaget på den ovenfor beskrevne måde.

Derimod er de nævnte operationer ikke bagefter udførte. Når vi har læst den udførlige fremstilling grundet på akterne, synes dette imidlertid såre naturligt.

Efter at mordet er begået har Szemeredy et øjeblik givet sig god tid. Han har både lagt dolkeskeden og det blodige lommetørklæde, i hvilket han har tørret sine hænder efter mordet, tilbage i frakkelommen. Defensor bruger netop denne hans optræden som bevis til at kaste skylden over på Castagnet, idet han fremhæver, at sådan kunne morderen aldrig have båret sig ad.

Således ville en Jack the Ripper imidlertid netop bære sig ad, når han troede sig alene med sit offer, som han nu efter mordet atter koldblodigt ville gå i gang med.

Og netop således forklarer vi, at det ikke er selve det udøvede mord, der forfærder ham, men tanken om at blive overrasket.

Derfor taber han fuldstændig hovedet, da han mærker, at han er blevet beluret fra værelset ved siden af, og den hidtil så koldblodige forbryder flygter i vild rædsel ladende alt i stikken.

Endnu er han jo kun debutant!

Vi har da ret til at opretholde slutningen:

- De myrder begge på samme særegne måde, en måde, som ikke er karakteristisk for en Troppmann eller nogen anden kendt massemorder! Note 12)

IV. De myrder *begge offentlige fruentimmer*.

Når mordertrangen kommer over Jack the Ripper eller Szemeredy, opsøger de prostituerede kvinder for at myrde dem. De begår altså lige så lidt deres mord af had til denne menneskeklasse som andre tilfredsstiller deres drift af kærlighed til den. Motivet er det samme: Disse kvinder er de letteste at komme i forbindelse med, hvad enten man tragter efter deres kærtegn eller deres blod, og såvel Jack the Ripper som Szemeredy myrder derfor prostituerede kvinder!

V. De har *begge lægeuddannelse*.

Af alle sagkyndige er det enstemmigt udtalt, at den mand, der har foretaget de operationer, som Jack the Ripper har udført på sine ofre, må have lægevidenskabelig uddannelse.

Om Szemeredy *ved* vi, at han har denne uddannelse, og at han netop er det, som man på forhånd antager ham for: En blanding af en kirurg og en barber.

Aktor fortæller os det først, idet han – dog uden at støtte sig på akterne og nærmest for at karakterisere den anklagede som en vagabonderende natur – siger:

"Han har udgivet sig for læge uden at kunne påvise, at han har studeret medicin eller har erholdt ret til at praktisere, og han har i længere tid ernæret sig som barber og parykmager."

Defensor tager straks dette moment op netop for at bevise, at hans klient "aldrig har skammet sig ved ærligt arbejde" og støttet på akterne får vi Szemeredys egen bekræftelse, idet han i et brev skriver:

> "For tiden går det mig temmelig slet. Havde jeg ikke tilfældigt kunnet tjene mit brød som barber og parykmager, så ville jeg have været nødt til at arbejde som almindelig daglejer for at friste livet og brødføde mig på anstændig måde."

Endelig, da han når tilbage til Ungarn, og hans forhold undersøges i anledning af hans desertion, får vi samme besked: "Han skulle uden ret til at praktisere have udgivet sig for ungarsk-amerikansk læge i Amerika".

Det er netop som en sådan kirurgisk kvaksalvertype, at vi tænker os Jack the Ripper.

Påvist er det nu i hvert fald, at Jack the Ripper må have lægevidenskabelig uddannelse, og at Szemeredy har en sådan.

VI. De lider *begge af hjernesygdomme*.

Man går fra alle sider ud fra, at Jack the Ripper lider af sindssyge og myrder i anfald af afsindighed.

At Szemeredy til tider er sindssyg er godtgjort gennem hans egne ord og kendsgerningerne.

Hans egne ord findes i det første af de anonyme breve, disse mærkelige breve, der mod hans eget ønske tvinger ham til selvbekendelser, selvbebrejdelser og selvundskyldninger, og i hvilke det hedder:

> "Fra min tidligste barndom har jeg haft disposition til hjernesygdom. Selv i fjor, da jeg var hjemme for at se til mine inderligt elskede forældre, søskende og slægtninge, led jeg af hjerneforstyrrelser, hvad de læger, der behandlede mig – hvis det gøres nødvendigt – kan

bevidne. Jeg kan endvidere anføre, at jeg har haft en lignende hjernesygdom i en alder af 15 år, og ligeledes kan jeg eftervise, at jeg som sindssyg har været indlagt på hospitalet San Buena Ventura i Buenos Aires."

At denne fremstilling er rigtig fremgår af de senere følgende kendsgerninger, idet *Der neue Pitaval* meddeler om Szemeredys ophold i Europa:

"Han foregav, at han allerede i sin ungdom havde lidt af hjernesygdom og fik pludselige anfald af sindssyge. Den militære undersøgelsesdommer fæstede vel ingen lid til disse udflugter, men anså sig dog forpligtet til at lade ham indlægge til observation.

Lægerne behandlede ham og erklærede ham for forrykt.

Nu blev undersøgelsen standset. Szemeredy blev for anden gang løsladt og sendt til galehuset i Budapest."

Altså: Man *antager*, at Jack the Ripper er sindssyg, man ved, at Szemeredy er det – i hvert fald til tider! For:

VII. De har *begge lyse øjeblikke*

Når Jack the Ripper har begået sit lystmord, der antagelig udløser hans lidenskabelige drift, så at hans hjerne atter fungerer normalt, optræder han med den største snedighed og ved at narre politiet, så at det trods al efterforskning ikke kan finde hans spor. Han kommer og går og forstår at flytte sig fra sted til sted for at aflede mistanken.

Men det er nøjagtig den trafik, som Szemeredy anvender efter mordet i Buenos Aires, og om hvilken han selv beretter:

"Da jeg havde forladt Hotel de Rome, flakkede jeg planløst omkring. Jeg havde intet mål, jeg ville kun bort, bort. Så nåede jeg den ikke langt fra Buenos Aires liggende landsby Belgrano. Der tilbragte jeg natten i en kro. Den følgende dag vendte jeg ved aftentide tilbage til byen og tog ind i et logihus nede ved havnen. Den 27. juli gik jeg med en fragt- og passagerdamper til Montevideo."

Hele dette billede passer fortræffeligt med den måde, på hvilken man tænker sig Jack the Ripper komme og gå til London med Themsens floddampere.

Sådan handler en gal mand ikke, og Szemeredys defensor udbryder da også i en art beundring:

"Vi ser med hvor stor forsigtighed og omsigt Szemeredy har planlagt sin flugt."

Sådan er Szemeredy i de klare øjeblikke. Det er derfor ikke så underligt, at det, som vi nylig har set, hedder om hans pludselige anfald af sindssyge: "Den militære undersøgelsesdommer fæstede vel ingen lid til disse udflugter". Og da Szemeredy har fået nok af at være under opsigt som gal "fandt han også en læge, der gav ham attest for, at han var fuldkommen åndsfrisk".

De klare øjeblikke hos begge trænger da ikke til nærmere påvisning!

VIII. De *skriver begge anonyme breve*.

Vi kommer her til et af de aller interessanteste momenter.

Szemeredys defensor holder ikke rigtig af de anonyme breve. Han viser først, hvorledes Szemeredy – som ovenfor omtalt –

med stor forsigtighed og omtanke har planlagt sin flugt, og han tilføjer derefter:

"Dermed stemmer det ikke, at han samtidig skulle sende et brev til politiet, i hvilket han gav meget farlige oplysninger.

Men også andre grunde taler for, at Szemeredy ikke er forfatter til brevet. Jeg fremlægger her et brev, som den anklagede har sendt mig fra arresten, og som altså er uomtvisteligt ægte. Sammenligner man de to breve, så opdager man straks den store forskel.

Brevet til politidirektøren er et uortografisk, udannet miskmask, der hidrører fra en mand med tarvelige kundskaber og uden begreb om grammatik [Note 13)]."

Szemeredys brev er derimod flydende, grammatikalsk korrekt og ortografisk fejlfrit; det er skrevet i velvalgte udtryk, og man mærker straks, at den, der har skrevet det, er en dannet mand."

Og forfatteren Leopold Linder slutter sin i udklippene omtalte lille pjece således:

> "De breve, som med underskriften: Jack the Ripper er sendt til politiet, fortjener ikke nogen videre opmærksomhed.
>
> Whitechapel-morderen er for frygtelig i alvor til at indlade sig på sådanne børnestreger."

Altså! Dette fænomen med de anonyme breve, der tilstilles undersøgelsesdommeren af morderen selv, er så psykologisk ejendommeligt og uforståeligt, at det med logiske grunde afdisputeres som ganske absurd.

Og så må det dog vel anses for godtgjort, at i hvert fald Szemeredy bruger denne trafik, da de anonyme breve indeholder oplysninger – f.eks. den om hjernesygdommen – som han og kun han kunne kende i Buenos Aires, hvor Szemeredy var en fremmed.

Men kunne Szemeredy skrive så farlige breve, som dem, han sendte undersøgelsesdommeren efter mordet på Karoline Metz, så kunne han vel også, om han var Jack the Ripper sende Central News det anonyme brev, der indrømmede, at brevskriveren havde begået mordene på Mary Ann Nicholls og Annie Chapmann.

Betegnende er jo også det udtryk, der bruges om det til Central News ankomne brev, nemlig, at det er "affattet i underlige vendinger".

Defensor i Buenos Aires gjorde selv opmærksom på, at de anonyme breve var "et uortografisk, udannet miskmask", mens Szemeredy ellers skriver "flydende, grammatikalsk korrekt og ortografisk fejlfrit".

Dette kan måske – ligesom selve anonymiteten – være beregnet på at vildlede, men det kan også have sin grund i det sjælsoprør, i hvilket morderen befinder sig, efter at han først har myrdet i en art vanvid og derefter under en opklarende periode har vidst at redde sig i sikkerhed.

Så indtræder reaktionen! Han *må* skrive, han *må* som kong Midas hviske i sivene selv med fare for at de skal røbe hans hemmelighed. Men det er ham selv uforståeligt, hvorfor han skriver, og det er med den største kraftanspændelse, at han får skriveriet færdigt.

I de breve, som de edsvorne skriftkyndige Gallardo og Lagenheim efter sammenligning med vitterlige ægte breve fra Szemeredy har erklæret for at stamme fra ham, hedder det -

I det første brev:

> "Deres Velbårenhed må undskylde den dårlige skrift, men jeg skriver under rysten og bæven, og mens jeg begræder min tabte salighed. Thi ingen kan tilgive en sådan udåd, som den jeg har begået."

Og i det andet brev:

> "Jeg beder Deres Velbårenhed om at tilgive, at nærværende er skrevet så dårligt, men jeg er selv forbavset over, at det er lykkedes mig at komme så langt."

Når Szemeredy skriver således efter mordet på Karoline Metz, tør man da på forhånd gå ud fra, at det er "børnestreger, som ikke fortjener nogen videre opmærksomhed," når Jack the Ripper skriver til Central News efter mordet på Mary Ann Nicholls og Annie Chapmann.

Nej, det er meget rimeligt, at Jack the Ripper virkelig har skrevet disse anonyme breve om Whitechapel-mordene, endog *meget* rimeligt gentager jeg: Såfremt Szemeredy og Jack the Ripper er samme person.

Quod erat demonstrandum! [Note 14)]

Disse sidste ord er borgmester Kattrups, han udtaler dem med en gammel latinsk jurists glæde, over at kunne belægge sine slutninger med denne traditionelle påstand om, at det matematiske bevis er ført for: X=Y.

Jack the Ripper og Szemeredy er identiske! Borgmesteren har nu atter tændt sin pibe, der for længst er gået ud, og idet han betragter mig med noget af et triumferende smil, spørger han:

"Nå, min gode ven, er De længere i tvivl om, at Szemeredy, der jo tilmed er en vagabonderende natur og en eventyrer, som føjter rundt i hele verden som international svindler og tyveknægt, at han er den så længe eftersporede Jack the Ripper, som altså endelig er faldet i politiets kløer."

Jeg har med den største interesse fulgt bevisførelsen fra punkt til punkt, men jeg er netop lige mod slutningen blevet usikker, hvorfor jeg siger:

"Det er netop det med eventyreren, der gør mig betænkelig."

"Hvad mener De?"

"De husker, hvad generalkonsul *dr. Gotthelf Meyer* fortalte om sit besøg hos Szemeredy i 1886 i Budapest."

"Hm?"

"Szemeredy sagde: Han kunne ikke mere holde det ud, og tænkte for alvor på at rejse til Amerika eller melde sig hos karlisterne i Spanien."

"Og hvad så?"

"Jeg mener, at hvis det kan påvises, at Szemeredy har fulgt den ene eller den anden af disse to indskydelser, og har været enten i Amerika eller i Spanien, da Jack the Rippers mord foregik i London, så falder jo hele den stolte bygning af argumenter."

"Fuldstændig rigtigt!" udbryder borgmesteren med den glæde, som man føler ved en indvending, der netop ved at besvares bliver et nyt argument for den teori, man forfægter.

"Den bemærkning, som De der kommer med, har ofte lammet mig selv, og afholdt mig fra at føre mit bevismateriale i marken på rette sted, hvorved jeg dog måske havde forhindret Szemeredys sidste forbrydelser. Også jeg indså, at der ville falde et næsten komisk skær over min argumentation, dersom Szemeredys alibi var positivt påviseligt.

Men denne mulighed er fra nu af udelukket!"

"Hvorledes det?"

"Når det østrig-ungarske politi, der vel er det, som har bedst rede på Szemeredys *leben und treben*, overhovedet kan mistænke ham for at være Jack the Ripper, så kan intet officielt været oplyst om hans alibi, men der må tværtimod under den nye undersøgelse være fremkommet momenter, der peger i retning af, at han netop i 1888 har opholdt sig i England, momenter, som jeg hidtil ikke har turdet regne med, og, som når de foreligger, yderligere vil bekræfte min antagelse."

Med disse ord rejste borgmesteren sig og så spørgende på mig. Men jeg fandt ingen nye indvendinger. Jeg begyndte også selv at synes, at vi sad her midt på Sorø Torv og pågreb kvindemorderen fra Whitechapel.

Mørket var imidlertid begyndt at falde på, og nede på gaden tændte man de første søvnige lygter. Jeg brød op for at tage afsked, og med aftentoget rejse tilbage til København. Jeg følte mig lidt træt i hovedet. Samtalen havde varet i flere timer, og jeg trængte til i kupeens ensomhed atter alene at gennemgå det for mig endnu nye materiale.

Egentlig kom det mig derfor mindre tilpas, da borgmesteren sagde:

"Jeg tager med til København. Jeg vil se de østrigske blades beretninger, og derefter vil jeg tage min bestemmelse om, hvorvidt jeg skal stille mit materiale til rådighed for politiet i Wien."

Så rejste vi og fik en kupé for os selv. Vi sad tavse hver i sit hjørne og studerede vore papirer ved den lille lampes matte skin.

Efter en times tids forløb rykkede borgmesteren hen til mig og sagde:

"Her skal De se en række kuriøse småting, der vel ikke betyder noget for hovedspørgsmålet, men som dog på en ejendommelig måde supplerer vort hidtidige bevismateriale.

Blandt de personer, som londonerpolitiet eftersøger, er der særlig en, som af vidnerne er karakteriseret gennem sine *hvide hænder*.

Også generalkonsul dr. Gotthelf Meyer fæster sig under besøget hos Szemeredy i Budapest i 1886 særligt ved disse hænder, som han skildrer som: Store, senestærke og velskabte!

Tænker man sig ikke netop en Jack the Rippers operationshænder således?

Karakteristisk for begge de personer, som vi arbejder på at få til at gå op i en enhed, er det også, at det er dem ubehageligt at have blod på disse velplejede hænder. De søger straks at tørre det af og derefter at skille sig af med det blodige klæde.

Om Jack the Ripper hedder det:

"Offeret – det første og ofrene efter dobbeltmordet den 30. september – bar et forklæde, af hvilket et stykke er blevet fundet tæt ved Berner Street, hvor Jack the Ripper havde begået sin blodige arbejdsdags første mord.

Politiet slutter heraf, at morderen har afrevet dette stykke af forklædet for at tørre sine hænder."

Sammenhold dette med vidneudsagnene af hotelfolkene i Buenos Aires:

"Påfaldende er det, at så længe gaslyset faldt på ham – Szemeredy – søgte han at skjule sine hænder."

Samt med politirapporten fra Buenos Aires, ifølge hvilken man i yderlommen på Szemeredys frakke fandt et lommetørklæde med blodpletter.

I øvrigt er det ikke uden interesse, at dette første mord i Berner Street den 30. september 1888 på Elisabeth Stride netop er ganske analogt med mordet på Karoline Metz i Buenos Aires, idet det kort og godt hedder i beretningen:

"Kvindeligets hals var overskåret, men ellers var ingen mishandling synlig. Hun var en prostitueret kvinde."

Akkurat således kunne man i få ord karakterisere mordet i Buenos Aires.

Jack the Ripper får altså heller ikke altid lejlighed til at foretage sine operationer!

For resten er der endnu en lille omstændighed, der er ganske kuriøs. Det er aktors oplysning om Szemeredy, at han i længere tid har ernæret sig ikke blot som barber, men også som *parykmager*.

Hvis Szemeredy er Jack the Ripper, så vil dette kendskab til parykmagerkunsten måske til dels kunne forklare, hvorledes morderen stadig har kunnet undgå at få sit signalement slået fast ud over de hænder, som han stadig tørrer og skjuler, og som man dog stadig lægger mærke til."

Vi er nu nået til København.

Idet borgmester Kattrup tager sit tøj ned fra nettet, siger han:

"Jeg indrømmer gerne, at alt dette kun er småting, men det er i øvrigt dog ret ejendommeligt, at man stadig under sammenligningen mellem de to personer finder nye lighedspunkter. Og det er for resten ofte de små iagttagelser, der sikrest adderer sig sammen til et signalement.

Men lad os nu se, hvad Szemeredy har bedrevet i Wien. Det må vi vel allerede kunne få besked om i de østrigske blade."

Vi kører op til Wiener-caféen i "Hotel Kongen af Danmark", og mens vi venter på vor velfortjente aftensmad læser vi følgende om Szemeredys sidste bedrifter:

Efter at Szemeredy, som frifundet for mordet i Buenos Aires, var vendt tilbage til Europa, hørte man kun lidt til ham.

Han var et par gange på en galeanstalt, men slap ud igen og endnu i midten af firserne gik han rundt i Budapest som den forfulgte uskyldighed og ville sælge akterne i sin sydamerikanske mordsag som sensationsstof.

Fra begyndelsen af 1892 udbrød der så en sand mordmani i Wien.

Den 11. februar stod guldarbejderen Andreas Schütz midt om eftermiddagen alene i sin butik. En mand kom ind og gav ham med *et stumpt instrument* et dødeligt sår i baghovedet, så at han styrtede om. Den fremmede flygtede med 9 urkæder og 100 ringe.

Den næste dag døde Schütz af sine sår.

Morderen flygtede til Budapest, hvor han hos forskellige pantelånere fik afsat en del af kosterne.

En måned senere kom morderen atter til Wien. Han gik ind i en anden juvelerforretning, hvor der kun var en gammel enke, og foregav at ville købe en broche. Der var dog ingen af dem, der faldt i hans smag. Han udpegede sig derfor en, der lå nede i vinduet, og idet den gamle kone bøjede sig ned for at tage den op, trak han *et stumpt instrument* frem af nogle aviser. I det samme lukkede imidlertid en af svendene, der syntes, at det varede så længe med handelen, døren op fra det bagved liggende værksted, og morderen tog flugten.

Den 4. juli var urmagersken Marie Sotolar alene i sin butik. En mand trådte ind og forlangte at se nogle ure. Pludselig slog han hende med *et stumpt instrument* lige i hovedet og flygtede med 8 ure.

Konen lå dødeligt syg i to måneder.

Den 16. september blev en guldsmedesvend, der stod alene i forretningen, slået med *et stumpt instrument* i baghovedet af en person, der ubemærket var kommet ind i forretningen, og som fjernede sig med 47 kæder og et sølvur.

Mandens spor kunde følges lige til Budapest, hvor flere af kosterne fandtes hos forskellige pantelånere. Nogle af tingene var endog pantsatte dagen efter mordforsøget.

Wienerpolitiet stod til publikums bestyrtelse fuldstændig magtesløst overfor disse forbrydelser. Det anede ikke, hvor det skulle søge ophavsmanden.

Så kom tilfældet til hjælp.

En guldsmedsvend i Pressburg angav en mand ved navn Szemeredy som tyv af et ur, der for to år tilbage var forsvundet fra en forretning. Politiet tog sig af sagen, uden at lægge videre vægt på den. Szemeredy blev arresteret af en enkelt betjent, han

lod sig roligt føre i fængsel, og ingen anede, hvilken farlig forbryder, man havde fået fat på."

Det var denne gang mig, der havde besørget oplæsningen, mens borgmester Kattrup opmærksomt havde lyttet til.

Da jeg var færdig, sagde han, mens vi nu gik i gang med vor aftensmad:

"Nå, hvad siger De så til det?"

"Ja-a!" svarede jeg, "desværre må jeg sige, at jeg slet ikke mere kender Jack the Ripper igen. Disse mord og mordforsøg, der udføres med det stadig på ny opdukkende "stumpe instrument" forekommer mig så fjerne fra de blodige mord med den skarpe kniv på kvinderne i Whitechapel."

"Det ville i andre tilfælde end netop det foreliggende ikke være nogen dårlig bemærkning!" svarede borgmesteren og skød tallerkenen fra sig.

"På forhånd ville man ikke forestille sig, at to så forskellige mordertyper som manden med den skarpe dolk og manden med det stumpe instrument kunne rummes i den samme person.

Men vi har jo beviset for, at det er tilfældet. Szemeredy, der i Buenos Aires skar halsen over på Karoline Metz er jo identisk med den Szemeredy, der i Wien overfaldt de stakkels urmagerfolk.

Han myrder altså faktisk på begge måder. Alt eftersom han optræder som rovmorder eller som lystmorder.

For mig står Jack the Ripper, efter det vi nu har erfaret om hans meriter i Wien, endnu klarere som forbrydertype end tidligere.

For der var jo et spørgsmål, som var lidt vanskeligt at klare:

– Hvorledes får Jack the Ripper i Szemeredys ludfattige skikkelse råd til at rejse fra sted til sted og leve uden at røbe sig gennem pekuniær forlegenhed?

Nu forstår vi ham meget bedre. Vi kender ham allerede fra Buenos Aires ikke blot som lystmorder, men også som tyv af ure og preciosa.

Efter det, der nu er oplyst, forsvinder jo enhver tvivl om, at det er Szemeredy, der har stjålet ur og kæde fra major Jerez, med hvem han boede i hotel i Buenos Aires, og vi forstår nu også hans flytning fra Hotel de Provence til Hotel de Rome under påskud af, at der i det førstnævnte hotel skulle være stjålet ringe og andre værdigenstande fra ham. Han er en mand, der lever af rov og plattenslageri, som på hotellerne optræder som den velhavende rejsende, som fører kostbarheder med sig, og som – alt mens han røver og stjæler sig frem – kan afsætte sine koster på fremmede pladser og tilfredsstille sin lystmordtilbøjelighed, når den kommer over ham.

For den behersker ham ikke til stadighed, så lidt som kønsdriften stadig behersker de lidenskabelige. Szemeredy er som den Bro'er Liderlig, der røver og stjæler for at få råd til at søge kvinder.

Og se i øvrigt hvorledes typen fra Wien passer på typen fra London: Den samme trafik med straks at forlade gerningsstedet for efter en tids forløb atter at vende tilbage for at begå en ny forbrydelse af samme art, den samme evne til på en næsten uforklarlig måde at slippe fra politiet, den samme snedighed til at komme sit offer ind på livet, og den samme sikkerhed i at dræbe, uden at der høres en lyd fra offeret, således som det allerede var tilfældet i Buenos Aires.

Når så dertil kommer, at politiet i Wien ganske uafhængigt af disse undersøgelser på papiret og rimeligvis støttende sig til helt andre momenter fra den levende retsundersøgelse selv nu udpeger Alois Szemeredy som Jack the Ripper, så føler jeg mig så absolut overbevist om, at min årgamle påstand er rigtig, at jeg endnu i aften vil skrive til det østrigske politi."

Med dette forsæt bød borgmester Kattrup mig: "God nat!" Og vi gik hver til sit.

Mens jeg sov, arbejdede min fantasi hele tiden i drømme med Jack the Ripper og Alois Szemeredy, der snart dukkede op hver for sig og snart i en person. Mit hoved var endnu varmt af at tumle med mord og argumenter, da jeg næste formiddag efter aftale opsøgte borgmester Kattrup ved frokosttid.

Borgmesteren så lidt træt og gnaven ud. Var det af anstrengelse ved at skrive? Nej! Grunden var en anden.

"Sæt Dem ned!" sagde han. "Jeg kan ikke nægte, at det har ærgret mig at læse de wienske blade, der er ankommet til morgen."

"Hvad står der da i dem?"

"Nu skal De høre," svarede borgmesteren og læste: "Efter at Szemeredy, som omtalt, ved et rent tilfælde var blevet spillet i politiets hænder som mistænkt for det betydningsløse urtyveri, misforstod han situationen. Han vidste ikke, at det drejede sig om en ren bagatel, men han troede, at hele hans fortid var opdaget. Efter at han i det første forhør havde afgivet en delvis tilståelse om mordene i Wien, blev han i fuldstændig afslappet tilstand ført til arresten, hvor han i forgårs nat har hængt sig."

"Har han hængt sig?"

"Ja, han har hængt sig, og først efter at han har hængt sig, er hele sammenhængen nu kommet frem [Note 15)].

Det meddeles her, at såvel en række pantelånere som flere af de ofre, der har overlevet mordattentaterne, er blevet konfronteret med Szemeredys lig.

Det er med absolut sikkerhed blevet konstateret, at det er ham, der har begået alle de forbrydelser, som i den sidste tid har sat Wien i skræk.

Der er et enkelt vidnesbyrd, som er særlig bemærkelsesværdigt. Alle vidnerne har genkendt Szemeredy på skægget, og et af vidnerne udtalte:

"Når man har set det skæg én gang, glemmer man det aldrig mere!"

Dette vidneudsagn er ejendommeligt, når vi fra processen i Buenos Aires erindrer det store nummer, som defensor gjorde af, at Castagnet efter kun at have set Szemeredy flygtigt, straks skulle have fæstnet sin opmærksomhed ved "en sådan ubetydelighed som skæggets større eller mindre tæthed, som man kun lægger mærke til hos personer, hvis ansigtstræk man ved omgang har indprentet sig så nøje, at den mindste forandring er påfaldende."

"Men Szemeredy er altså død?"

"Jack the Ripper er død!" svarede borgmesteren kort, "men direkte vil det nu næppe mere lykkes at få dette konstateret.

Tilbage er kun det indirekte bevis, og det føler jeg mig overbevist om i tiden vil give mig ret: En Jack the Ripper vil aldrig mere dukke op, for to sådanne uhyrer fødes ikke i et århundrede.

Hans forbrydelsers saga er ude!

Den ambulante, kosmopolitiske morder Alois Szemeredy, kaldet Jack the Ripper har holdt justits over sig selv.

Han hørte måske til de forbrydere, om hvem Søren Kirkegaard siger, at de er for store til at få deres straf i tiden, de skal have den i – evigheden!"

Der er nu gået 16 år, siden jeg havde mine samtaler med borgmester Kattrup om Szemeredy og Jack the Ripper.

Borgmesteren er nu selv død, men ofte, når vi tilfældigt mødtes, mens hans høje, tørre skikkelse endnu var kendt i København, hvor han var en så hyppig gæst, talte vi sammen om hans yndlingsemne, og han ytrede:

"Jeg ville ønske, at denne sag en gang kunne komme ordentligt frem udenfor avisernes spalter."

Det er det, der nu her er sket.

Hvad enten Alois Szemeredy og Jack the Ripper er to personer eller en og samme, er behandlingen af dem af betydelig kriminalhistorisk interesse.

Hver for sig hører de til verdens storforbrydere, samlet i en person danner de en næsten djævelsk forbryderskikkelse, der kun kan karakteriseres med betegnelsen: *Menneskedyret!*

Bilag til "Hvem var Jack the Ripper?"

Under udarbejdelsen af dette lille skrift har jeg henvendt mig til det engelske politi med to forespørgsler. I det første brev af 14. marts 1908 anmodede jeg om at få autentisk oplysning om datoen for de såkaldte Jack the Ripper-mord.

Herpå modtog jeg følgende svar:

"Mr. C. Muusmann
Copenhagen
Denmark.

The Commissioner of Police of the Metropolis.
New Scotland Yard, S. W.

London, 19. marts 1908.

Sir!

I henhold til Deres brev af 14. ds. har jeg fået ordre af *The Commissioner of Police of the Metropolis* at meddele Dem, at datoen for Jack the Rippers forbrydelser var følgende:

1888:

31. august
8. september
30. september
9. november.

Jeg er, sir,

Deres ærbødige tjener

J. S. Bathurst
Chief Clerk.

Dette brev har sin interesse; det oplyser os nemlig for det første om, at det londonske politi ikke – hvad vi i øvrigt gik ud fra på forhånd – anerkender det ottende mordforsøg som hidrørende fra Jack the Ripper.

Men for det andet får vi gennem dette brev den nye og til dels overraskende meddelelse, at man indenfor det engelske politi heller ikke officielt anerkender mordene 3. april 1888 på Emma Elisabeth Smith og fire måneder senere på Martha Tabram som stammende fra Jack the Ripper.

Dette hidrører formodentlig fra, at man henholder sig til den af *coroneren* afgivne erklæring om, at mordene er begåede af "en indtil nu ukendt person eller flere indtil nu ukendte personer".

Mens man hidtil i publikum altid har regnet med syv mord, som henførtes til pseudonym-morderen Jack the Ripper, så regner det engelske politi altså kun med fem mord – deraf et dobbeltmord – men indrømmer, at disse må anses for at være begået af en og samme person.

I det andet brev, som jeg afsendte 12. april 1908, rettede jeg herefter følgende spørgsmål til det engelske politi:

"Kan det anses for muligt, at Alois Szemeredy, der den 25. juli 1876 myrdede pigen Karoline Metz i Buenos Aires, har været identisk med Jack the Ripper?"

Herpå modtog jeg følgende svar:

"Mr. C. Muusmann
Copenhagen
Denmark.

Metropolitan
Police Office

16.-4.-08.

Sir!

I gensvar på Deres modtagne brev af 12. april 1908 beklager jeg, at jeg ikke kan træde i korrespondance med Dem angående Deres undersøgelse af den mordserie, som bærer navn af Jack the Ripper-mordene.

Resultatet vil, som De vil kunne tænke Dem, kun blive af negativ natur, og det vil være ørkesløst at spekulere over morderens identitet tyve år senere, hvilken mistanke man end har haft eller ikke.

Deres ærbødige

J. S. Bathurst
Chief Clerk.

Også dette brev har større interesse, end man ved første gennemlæsning vil være tilbøjelig til at tillægge det.

Sagen er nemlig den, at der for et par år siden i London blev offentliggjort en artikel af "en forhenværende politimand".

Artiklen behandlede et emne, der i denne sammenhæng ville være os ligegyldigt, hvis forfatteren ikke havde nævnet Jack the Ripper og derefter ganske *en passant* havde indskudt følgende parentes: "Den berygtede Whitechapel-morder, der, som

bekendt, for længst sidder indelukket bag lås og slå i en galeanstalt."

Herefter har det oftere været påstået, at det engelske politi i virkeligheden vidste fuld besked med, hvem Jack the Ripper havde været.

Af ovenstående brev fremgår det, at man ikke har noget som helst fast holdepunkt, og at den ene antagelse, f. eks. den om Szemeredy, set fra politiets standpunkt, kan være fuldt så god som den anden.

Der er altså *intet til hinder* for, at den her opstillede teori kan være rigtig.

Endelig skal jeg tilføje, at jeg har skrevet til Central News for at få lidt nærmere besked om de anonyme breve, der spillede en så stor rolle under affæren.

Bureauets svar lyder således:

"Carl Muusmann Esqr.
Copenhagen

The Central News
Limited
5 New Bridge Street.

London, 22. april 1908.

Min kære herre!

Vi har modtaget Deres brev af 14. ds., i hvilket De anmoder om oplysninger om Jack the Ripper. Da det er 20 år siden, at denne serie forbrydelser blev begået, har vi ikke her på kontoret noget arkiv i så henseende.

Når forbryderen fik navnet Jack the Ripper, så skyldtes det den underskrift, som fandtes under anonyme

meddelelser, der modtoges af Central News, og af hvilke to var i form af postkort og en i form af et brev. Dette var skrevet med rødt blæk og blev af Central News sendt videre til politimyndighederne i den hensigt, at det kunne blive udført i faksimile, og dette skete også, men der kom ikke noget praktisk resultat ud af dette.

Et af de mest interessante momenter i den korrespondance var, at forbryderen på det sidste postkort meddelte sin hensigt om næste gang at dræbe to kvinder.

Få dage senere blev dobbeltforbrydelsen – 30. september – ganske rigtigt begået. Det vakte almindelig sensation, at forudsigelsen således gik i opfyldelse, og den absolut almindelige mening var, at brevskriveren Jack the Ripper virkelig var identisk med morderen.

I håb om at disse meddelelser må være Dem til nogen nytte er jeg

Deres ærbødige

John Lawson,
Sekretær.

Sluttelig benytter jeg lejligheden til at gøre et par småbemærkninger.

Et sted hedder det:

"Materialet: Rygter og gisninger med hensyn til spørgsmålet: Hvem var Jack the Ripper, var oprindelig meget tyndt. For at lette oversigten har jeg på denne plads her samlet alt, hvad der i så henseende kunne oplyses gennem engelske kilder."

Denne bemærkning er ved en fejltagelse kommet til at stå i teksten i stedet for som en note, men er at forstå således, at det er mig, der har suppleret borgmesterens temmelig mangelfulde materiale, som han også selv kun betegnede som "løse meddelelser i bladene".

Endvidere tilføjer jeg for fuldstændigheds skyld, at den lange hovedsamtale med borgmester Kattrup i virkeligheden er et sammenarbejdet referat af en række samtaler.

København i maj 1908.

Carl Muusmann.

Hvem var dommer Kattrup?

Selv om Muusmann i sin indledning skriver, at Kattrups navn var velbekendt i offentligheden, er det jo næppe stadig tilfældet i dag. Jeg har sammenstillet en slags biografi af den noget excentriske, men muligvis også meget tidstypiske dommer, herredsfoged, kgl. udnævnt borgmester, etc.:

Frederik Theodor Kattrup blev født i Skælskør 22. november 1846 som søn af præsten Nis Christian Kattrup og hustru Vilhelmine f. Krüger, og døde i København 30. september 1900.

Frederik Theodor Kattrup

Han tog i 1871 juridisk embedseksamen og blev samme år fuldmægtig på Rougsø herredskontor i Randers, hvor han forblev, indtil han i 1874 ansattes som kopist under Kriminal–

og Politiretten. I december 1880 udnævntes han til auditør ved hærens 9. Regiment og i januar 1881 tillige ved 5. Dragonregiment, begge med hovedkvarter i det nørrejyske.

I samme periode giftede han sig – til både hans og hendes omgivelsers særdeles undren – med den fireogtyve år ældre Karen Margrethe Blicher (født 1822, død 1901). Vielsen fandt sted 28. marts 1875 i Hornbæk kirke (Viborg amt, lidt vest for Randers by).

Parret boede i Randers indtil den 29. marts 1887, hvor han blev udnævnt til assessor ved Kriminal- og Politiretten i København. Han blev i denne periode kendt i forbindelse med den såkaldte "Philipsen-sag" – en mordsag, hvor morderen, sæbefabrikant Adolph Philipsen, havde myrdet en inkassator Meyer og derpå lagt liget i læsket kalk i en tønde, som han sendte til en ikke-eksisterende adresse i USA. Politiet kom på sporet af tønden, som man fik bragt hjem og fandt liget med et reb om halsen. Philipsen tilstod såvel mordet som en et par dage efter anstiftet brand efter at være blevet anholdt i Hamborg, hvor han opholdt sig under påtaget navn, og blev idømt livsstraf. *(Sagen er beskrevet adskilligt mange gange, og interesserede vil næppe have besvær med at søge flere detaljer på 'nettet.)*

7. januar 1891 blev Kattrup ansat som birkedommer, by– og herredsfoged i Sorø, 24. februar samme år indsattes han som kongevalgt borgmester i byen.

"Kattrup var et stort stykke af en virkelig kriminalist, og studerede ivrigt udenlandske retstidsskrifter," hedder det i en nekrolog i Randers Amtsavis i oktober 1900. Det var i den forbindelse, han – som han mente – kom på sporet af den

ungarske morder og tyv Alois Szemeredy, der begik selvmord 26. september 1892 i Preßburg (dengang en henslumrende tidligere hovedstad i den ungarske del af det østrig-ungarske kejserrige, i dag Bratislava, hovedstaden i Slovakiet) i forbindelse med hans anholdelse for et rovmord han formodedes at have begået i Budapest nogen tid tidligere; og kom til den slutning, at Szemeredy måtte være identisk med den berygtede Jack the Ripper.

Ifølge den nævnte nekrolog i Randers Amtsavis "gjorde man sig fra forskellig side lystig over den mand, der sad i Sorø og udfandt den morder, som det londonske politi forgæves efterspored. Kattrup opnåede imidlertid den triumf, at Bugopsprætterens mord holdt op samtidig med Szemeredys død." *(Mordene fandt sted i 1888-89, så dén sammenhæng må nok tilskrives nekrologskriverens fantasi. Det synes i øvrigt senere godtgjort, og fremgår også af samtidige østrig-ungarske dagblade, at Szemeredy var indlagt på et hospital for sindslidende i Budapest på tiden for mordene, og i så tilfælde kan det jo næppe have været ham, der var den skyldige. Sådan er der så meget ...)*

I Sorø var Kattrup afholdt – han var kendt som en mand, "der vel havde visse særheder, men var besjælet af en virkelig retfærdighedssans" – men en sag, hvor han varetægtsfængslede en vis proprietær Matthias Schøndorff i ikke mindre end 22 måneder uden at kunne aftvinge denne en tilståelse eller føre bevis for, at proprietæren var skyldig i anstiftelse af en brand på sin gård, Sorø lille Ladegård, den 22. maj 1890, gjorde ham mindre populær. Sagen blev omtalt i flere af landets aviser som eksempel på forfejlet og gammeldags retspleje, og så sent som i 1901 taget op af A.C. Meyer i en tale i folketinget, hvor han

beskrev den som nok rekord i at holde en person fængslet på en *mulig* forbrydelse. Kattrup blev anklaget for myndighedsmisbrug af Schøndorff, og han måtte til sidst fravige dommersædet og overlade sagen til sin gamle ven og kollega borgmester, byfoged og birkedommer mm. i Korsør Nicolai Christian Herholdt Sylow – som senere skrev Kattrups nekrolog i *Illustreret Tidende* for 8. oktober 1900 – der endte med, efter et forsøg på at få Schøndorff erklæret sindssyg, at måtte frikende proprietæren for brandstiftelse. Sylow fik ham dog – på noget tvivlsomt grundlag – dømt for svig i forbindelse med levering og betaling af noget korn til en møller. Sagen endte med to gange fem dage på vand og brød efter stadfæstelse i Overretten, ved hvilken lejlighed dommeren udtalte sin misbilligelse over den lange varetægtsfængsling og Kattrups lovlig udbredte brug af skældsord og eder under forhørene af Schøndorff.

Med til den historie hører, at Sorø lille Ladegård brændte igen i 1894, hvor Schøndorffs yngste søn indebrændte, og at Schøndorff anlagde modsag i Højesteret i 1896 med krav om frifindelse og æresoprejsning. Højesteret stadfæstede imidlertid Overrettens dom og dens misbilligelse af Kattrups adfærd, og forhøjede straffen til 3 gange 5 dage på vand og brød, der imidlertid straks blev eftergivet med henvisning til de udståede 22 måneders varetægtsfængsling. Schøndorff vedblev at forsøge at blive frikendt og rehabiliteret, men blev til stadighed afvist af Justitsministeriet og opnåede aldrig nogen ny sag.

Når man læser retsreferaterne i de samtidige dagblade står det klart, at Schøndorff næppe har hørt til Guds bedste børn, og

hverken han eller Kattrup havde noget at lade hinanden høre. Men at Kattrup var en særpræget personlighed, kan der næppe være nogen tvivl om. Et billede gives af en af hans elever, den senere herredsdommer i Odense Alfred Sofus Roepsdorff, som en tid boede i hus sammen med Kattrup og hans hustru i Sorø. Han beskriver i sine erindringer dommeren som en "flittig mand, som rygende på en stor cigar sad i sin dommerstol med mig ved siden af som protokolfører og landbetjent Nielsen foran skranken." Kattrup beskrives også som en skarpsindig og omhyggelig forhørsdommer, der dog havde en tendens til (for) tidligt at danne sig en mening om den sigtedes skyld og derefter gik til vedkommende med stædighed, voldsomhed og energi. I en sag, hvor en forbryder, der var dømt ved Birketinget, blev frikendt i Overretten, kaldte Kattrup den frifundne for en "abekat og tyveknægt" – han yndede tilsyneladende udtrykket "abekat", for det er også set citeret i flere aviser i forbindelse med Schøndorff-sagen – og dommerne i Overretten for en flok "gamle sutter".

Roepstorff oplyser om Kattrups daglige antræk, at det er "sort diplomatjakke, en fedtet og plettet vest, broderede morgensko og lang porcelænspibe." Om vesten udtalte han "grinende og spyttende: 'Ja ser De, kære fuldmægtig … på min vest. Den er noget fedtet og plettet, men det er også en gammel vest, som har tjent mig trofast i en halv snes år. En sådan følgesvend skiller man sig nødig fra.'"

Han beskrives i øvrigt i nekrologen i Ringsted Folketidende som værende "åbenbart livsglad, og når intet trykkede ham, var han munter og vittig. Hans syn var i mange henseender sundt og fordomsfrit, og hans greb praktisk og resolut. Til andre tider

kunne der være noget tungt og ubeslutsomt over ham. Som dommer havde han vistnok overvejende tilbøjelighed til at være mild og human, men til tider tog han hårdt på de anklagede for at fremtvinge tilståelse.

Til det kommunale arbejde medførte han hverken stor interesse eller mange forudsætninger. På mange måder viste han dog, at han nærede varm interesse for byens vel, og når han ved lejligheder, som f.ex. i Jernbanesagen, kunne se anderledes ud, hidrørte det absolut ikke fra mangel på god vilje, men fra et forkert syn på sagen." *(Nekrologen er usigneret, men sandsynligvis skrevet af redaktøren af Ringsted Folketidende, Fred. Martin, som var en af Kattrups argeste modstandere i den omtalte jernbanesag. Et længere referat af et folkemøde om sagen i Sjællandsposten for 3. marts 1898 med ikke mindre end 300 deltager giver et indtryk af, hvor højt bølgerne gik i en sag, der for en nutidig læser kan forekomme noget ugennemsigtig. Avisen kan findes i https://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/avis)*

Kattrup døde i København den 30. september 1900 i en alder af 53 år. Han var taget til København sidst i august måned, hvor han havde indlogeret sig på Hotel "Union" på St. Annæ Plads 22, hvor også hans moder siden 1892 havde sin bopæl, for at søge helbredelse for den nyrelidelse, han i mange år havde lidt af, og havde allerede ladet sig forlyde med, at hans helbred havde bedret sig betydeligt, og at han ville vende hjem til Sorø i midten af oktober. En uges tid inden han døde meddeltes det imidlertid at hans tilstand havde forværret sig, og endelig den 29. september "tog sygdommen en så farlig vending, at man søndag formiddag tilkaldte hans hustru fra Sorø, som rejste ind med formiddagstoget", men ikke nåede København, før hendes

mand havde udåndet. En lungebetændelse i forbindelse med hans nyrelidelse blev årsagen til hans død.

Kattrups lig blev samme dag kørt med toget til Sorø, hvor bl.a. Byrådets medlemmer var mødt frem på stationen. Han blev begravet på Sorø kirkegård den 8. oktober 1900, ved hvilken lejlighed hans broder – som var sognepræst i Skivum i Nordjylland – holdt ligtalen.

Primære kilder:

- Illustreret Tidende 1900 nr. 42
- Randers Amtsavis 02.10.1900
- Ringsted Folketidende 01.10.1900
- Kirkebogen for Hornbæk sogn, Viborg herred, copulerede 1875 nr. 1
- Kirkebogen for Sorø sogn, døde mandkøn 08.10.1900
- Københavns Politis registerblade "Zara Vilhelmine Christiane Kattrup"
- Rigsdagstidende – Forhandlinger paa Folketinget 53. Samling spalte 4836 ff (28. marts 1901)
- A. S. Roepstorffs erindringer (ikke trykt, findes i Rigsarkivet. Her citeret efter *Jul i Sorø* 1996.)
- Neues Wiener Tageblatt 28. september 1892 (sagen om "Preßburg-selvmorderen" omtales i øvrigt i adskillige andre østrig-ungarske dagblade)

Beskrivelsen af Schøndorff-sagen er stykket sammen af småbidder fra adskillige dagblade for perioden 1890-1898, hvor den blev omtalt løbende og meget detaljeret over hele landet.

Om "Hvem var Jack the Ripper"

Forfatter: Carl Muusmann (1863-1936).
Org.udgave: *Hvem var Jack the Ripper? - En dansk Forhørsdommers Undersøgelse.* Forhen A. Christiansens Forlag (Hermann-Petersen) København 1908.
Illustreret af: Rasmus Christiansen (1863-1940).
Denne udgave baseret på: Førsteudgaven.
Redigeret af Kim N. Jensen, som også har sammenstillet skitsen om dommer Kattrups liv og levned.

ISBN 978-87-7979-904-2
1. ebogsudgave.

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: Avisen, Nationaltidende, Dagbladet og Dagens Nyheder

Note 2: Philipsen dømtes fra livet, men benådedes 10. juli 1891 med livsvarigt tugthus. Han sattes i frihed 5. december 1905 i anledning af kong Haakons tronbestigelse i Norge (Haakon var den danske prins Carl). *Red.anm.*

Note 3: Arpad var magyarernes første store fører, fra hvem de ungarske konger nedledte deres herkomst

Note 4: Han være forbandet!

Note 5: Som man ser, er defensor ikke så sjældent tilbøjelig til at pynte på fremstillingen. Det var halsen, der blev skåret over, men det andet lyder mindre råt og mere dramatisk.

Note 6: Hvor fantastisk dette end kan lyde, så er det dog ikke uden sidestykke i kriminalhistorien. I 1828 pågreb man nemlig to mordere Hare og Burke, der havde myrdet tretten personer, hvis lig de solgte til en læge for fem pund sterling stykket.

Note 7: Den kvinde, der var blevet myrdet 30. september i Berner Street, og hvor morderen var flygtet, før han havde nået at mishandle liget

Note 8: Dette mordforsøg anses nu ikke for at være begået af Jack the Ripper.

Note 9: Castagnet oplyste selv, at han sparkede døren op.

Note 10: Man vil erindre defensors udtalelse: Szemeredy derimod er soldat og har været trofast i tjeneste. Hans fortid er uden plet

Note 11: Da mordene i London fandt sted i 1888 var han altså 47 år.

Note 12: Jean Baptiste Troppmann var mekaniker. Han lokkede først en ven af sig, mekanikeren Kinck, til Elsass og forgav ham. Derefter lokkede han Kincks enke og seks børn til Paris og myrdede dem alle, en for en, hvorefter han lagde dem i en grav, han i forvejen havde gjort parat. Mordene, der vakte enorm opsigt i hele Europa, opdagedes den 20 september 1869. Troppmann blev pågrebet i Havre den 23. september, da han under navnet Fisch ville gå om bord på en amerikadamper. Henrettelsen fandt sted i Paris den 19. januar 1870.

Note 13: Defensor vil her åbenbart insinuere, at det er Castagnet, der har skrevet brevet, men han er bange for at skyde over målet ved direkte at læsse alt over på ham.

Note 14: Hvad der således er bevist!

Note 15: I de østrig-ungarske aviser oplyses, at Szemeredy skar halsen over på sig selv med en barberkniv ved arrestationen – "*im Inspektionszimmer des Stadthauptmannes seinem Leben durch en Schnitt mit ein Rasirmesser … ein Ende machte*", som det hedder i Neues Wiener Tagblatt for 28. sept. 1892. *Red.anm.*